

Jarosław Janowski

**PPLK DYPL. OBS. STANISŁAW POZIOMEK
(1908 – 1944)
MONOGRAFIA**

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI TARŁOWSKIEJ
2022

SPIS TREŚCI

1. Wykaz skrótów	2
2. Wstęp.....	3
3. Kalendarium życia ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka.....	6
4. Życiorys ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka.....	12
4.1. Zdjęcia	21
5. Życiorys ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka – wersja skrócona	25
6. Bibliografia.....	26
7. Załączniki	29
8. Nota o autorze.....	36

1. Wykaz skrótów

W niniejszej pracy użyto następujących skrótów i oznaczeń:

A. – akt

APA – archiwum prywatne autora

D.S.P. – Dowództwo Sił Powietrznych [P.S.P. w Wielkiej Brytanii]

IPN – Instytut Pamięci Narodowej

IP&MGS/L – Instytut Polski i Muzeum im. Gen. Sikorskiego w Londynie

k. – karta

KUMZ – Księga urodzeń, małżeństw i zgonów

PI&SMA – Polish Institute and Sikorski Museum Archives

PI&SM/L – Polish Institute and Sikorski Museum w Londynie

PRK – parafia rzymsko-katolicka

P.S.P – Polskie Siły Powietrzne [w Wielkiej Brytanii]

U – urodzenie

UMZ – urodzenia, małżeństwa, zgony

USC – Urząd Stanu Cywilnego

wyd. - wydawnictwo

Z – zgon

Zał. - załącznik

z d. – z domu [nazwisko panieńskie]

2. Wstęp

Ppłk dypl. obs. Stanisław Poziomek (1908-1944) nie doczekał się, do dnia dzisiejszego, rzetelnego opracowania na swój temat, choć w wielu miejscach można natknąć się na dłuższe, bądź krótsze noty biograficzne dotyczące jego osoby. Poza opracowaniami książkowymi, których wykaz podano w bibliografii, wzmiankę o nim znaleźć można również w internetowej Wikipedii. Niestety, w większości przypadków, podane informacje są niepełne, niepozbawione błędów, a dodatkowo bywają wzajemnie niespójne. Dowodem potwierdzającym powyższe tezy niech będzie tabela 1, na stronie 5, zawierająca ważniejsze, błędy i nieścisłości zauważone przez autora niniejszej pracy.

Stanisław Poziomek należał do ludzi, z charakterem, o określonych poglądach. W szeregi Wojska Polskiego II RP wstąpił dwa lata po przewrocie majowym 1926 roku. Wychowany został w duchu legendy legionowej i kultu osoby marszałka Piłsudskiego. W służbie cenił wysoko honor oficerski. Jednocześnie, nie potrafił przejść obojętnie wobec wydarzeń wielkiej polityki. Postawa ta spowodowała, że w roku 1943 zaangażował się w tzw. spisek przeciwko gen. Stanisławowi Ujejskiemu. Za co przyszło mu zapłacić wysoką cenę. Został na pięć miesięcy odsunięty ze służby i przeniesiony do Stacji Zbornej Oficerów w miejscowości Rothesay na wyspie Bute. Pomimo tego, że po tragicznej katastrofie w Gibraltarze, w której zginął gen. Władysław Sikorski, został awansowany i przywrócony do służby, jeszcze po latach, w czasach PRL, odżegnywany był od czci i wiary¹ i zaliczany do grona „zapłutych karłów reakcji”². Do dnia dzisiejszego ton komentarzy na jego temat zależy, w dużej mierze, od preferencji politycznych komentującego. Na szczęście, z upływem lat, zaczęły pojawiać się opracowania rzucające coraz więcej obiektywnego światła na złożone wydarzenia polityczne II wojny światowej. Jednym z nich, bez wątpienia, jest wydana w roku 2020 nakładem IPN, książka autorstwa Krzysztofa Kaczmarzkiego pt.: *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*³, do której odsyłam zainteresowanych szerzej tą tematyką.

¹ S. Litauer, *Zmierzch „Londynu”*, V. *Śmierć Sikorskiego*, Dziennik Rzeczpospolita Rok II/Nr 56, Warszawa – Łódź – Kraków – Lublin dn. 1.03.1945 r.

² W. Sulewski, „*Sen*” kapitana *Sępa*, Kulisy Nr 26/227 z dn. 25.06.1961 r.

³ K. Kaczmarzki, *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*, Rzeszów-Warszawa: IPN 2020.

Materiały dotyczące życia ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka zbierałem od wielu lat. Opowieści o jego losach i postawie w okresie dwudziestolecia międzywojennego, a następnie w trudnych czasach II wojny światowej, słyszałem od dziecka. Był bowiem moim prawujem, czyli rodzonym bratem mojej babci, Stanisławy Janowskiej z d. Poziomek. Dla wielu członków rodziny, w tym dla mojego ojca, był postacią ważną, bohaterem i wzorcem osobowym. To jemu zawdzięczał mój tata zainteresowanie lotnictwem i szybownictwem oraz wiarę w to, że wyteżoną pracą można osiągnąć ambitne cele.

Najwięcej informacji i pamiątek otrzymałem od mojej kuzynki w piątym stopniu pokrewieństwa, córki Stanisława i Janiny Poziomków, dr inż. Barbary Rauszer (1938-2016). To dzięki jej uprzejmości miałem dostęp do oryginalnego albumu pożegnalnego przygotowanego przez podkomendnych z dywizjonu 304, oraz odznaczeń i osobistych dokumentów Stanisława Poziomka. Pamiątki te zostały przesłane z Londynu na ręce Janiny Poziomek z d. Mackiewicz, wdowy po Stanisławie. Jedyna pamiątka, której nie udało się dotychczas odnaleźć, mimo wielokrotnie podejmowanych prób, to pamiętnik o istnieniu którego wiedziała rodzina. Wszystkie dostępne dokumenty posłużyły do przedstawienia i usystematyzowania losów Stanisława Poziomka. Po raz pierwszy zostały one wykorzystane przeze mnie w pracy pt.: Wywód przodków Stanisława Poziomka, stanowiącej Pracę Dyplomową w ramach Studium podyplomowego: Genealogia – teoria i praktyka, na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, w roku 2021. Niniejsze opracowanie zawiera elementy tejże pracy.

Życie Stanisława Poziomka opisane zostało w trzech rozdziałach. Pierwszy z nich zawiera kalendarium, przedstawione w postaci tabelarycznej. Część druga, to szczegółowy życiorys, zaopatrzony w liczne przypisy. Natomiast, w części trzeciej, przedstawiono propozycję życiorysu skróconego, przeznaczonego, na przykład, do opublikowania w internecie. O potrzebie powstania tego opracowania, tu i teraz, zdecydował następujący fakt. W dniu 7 maja 2022, po trzynastu latach starań, a w 78 lat od tragicznej śmierci Stanisława Poziomka, w Tarłowie, została uroczyście odsłonięta tablica pamiątkowa poświęcona jego pamięci (Zał. 6). Tablica została umieszczona we wnęce muru okalającego teren kościoła, na lewo od głównego wejścia, a jej fundatorem było Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tarłowskiej. Praca niniejsza niech będzie zatem jeszcze jednym dowodem naszej wdzięcznej pamięci i stanie się, mam taką nadzieję, inspiracją do powstania, w przyszłości, obszernej monografii bohatera.

Tabela 1. Ważniejsze błędy i nieścisłości dostrzeżone w notach biograficznych dotyczących ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka, uszeregowane wg. daty wydania opracowania.
(L –lewa kolumna, P – prawa kolumna).

Źródło	Strona	Wiersz		Jest	Powinno być
		Od góry	Od dołu		
Cumft O., Kujawa H., <i>Księga Lotników Polskich poległych zmarłych i zaginionych 1939-1946</i> , Warszawa 1989, s. 446-447.	446	1		...ur. 22 III 1900.	...ur. 22 III 1908.
		5		...w obozie na wyspie Rothesay,	...w obozie w miejscowości Rothesay na wyspie Bute,
Zieliński J., Krzystek T., <i>Dowódcy dywizjonów Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie</i> , Poznań 2002, s. 183-184.	183	4 L		Egzamin dojrzałości złożył w Chełmnie,	Egzamin dojrzałości złożył w Chełmie,
		14 L		1 grudnia 1933...	15 października 1933..
		17 L		Ukończył go w sierpniu 1935 r.	Ukończył go w sierpniu 1934 r.
			19 L	...w latach 1938-1939 uczęszczał do Wyższej Szkoły Lotniczej.	...w latach 1937-1939 uczęszczał do Wyższej Szkoły Wojennej.
	184	5 L		...w obozie na wyspie Rothesay,	...w obozie w miejscowości Rothesay na wyspie Bute,
Gretzyngier R., Matusiak W., Wójcik W., Zieliński J., <i>Ku czci poległych lotników 1939-1945</i> , Warszawa 2006, s.416.	416	2		Egzamin dojrzałości złożył w Chełmnie,	Egzamin dojrzałości złożył w Chełmie,
		4		1 XII 1933 r...	15 X 1933 r...
		5		...który ukończył w VIII 1935 r.	...który ukończył w VIII 1934 r.
		6-7		W latach 1938-1939 r. ukończył WSL,...	W latach 1937-1939 ukończył Wyższą Szkołę Wojenną.
			5	...na wyspie Rothesay,	...w miejscowości Rothesay na wyspie Bute,
Sadkowski W., <i>Żołnierze – dowódcy, ppłk Stanisław Poziomek</i> , w: <i>Ziemia Lipska wybrane zagadnienia z dziejów</i> , red. Barański C., t. 3, Sandomierz 2009, s. 136-137.	136		1-5 L	Po zdaniu matury w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Chełmnie, podjął pracę w Szkole Powszechnej w Tarłowie, a w 1928 r. naukę w Szkole Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej.	Po zdaniu matury w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Chełmie, w roku 1928, wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej.
		4 P		W latach 1933-1935...	W latach 1933-1934...
		7 P		...podporucznika.	...porucznika.
		12-13 P		W latach 1938-1939 studiował w Wyższej Szkole Lotniczej.	W latach 1937-1939 studiował w Wyższej Szkole Wojennej.
		13-14 P		W marcu 1938 r....	W marcu 1939 r....
		18-19 P		...brał udział w walkach lotniczych na terenie Polski.	...brał udział w walkach na terenie Polski.
			11-12 P	...do Inspektoratu Polskich Sił Zbrojnych.	...do Wydziału Organizacyjnego Dowództwa Lotnictwa.
	137	2 L		...w obozie na wyspie Rothesay,	...w obozie w miejscowości Rothesay na wyspie Bute,

3. Kalendarium życia podpułkownika dypl. obs. Stanisława Poziomka.

Wydarzenia z życia bohatera zapisano pismem prostym. Natomiast, *kursywą* zaznaczono wydarzenia historyczne i rodzinne mające wpływ na jego życie. Podano je dla szerszego zobrazowania ogólnej sytuacji życiowej.

Dane dotyczące służby wojskowej pochodzą, w głównej mierze, z dwóch źródeł: 1/ Zeszytu Ewidencyjnego kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka, wypełnionego własnoręcznie po przybyciu do Stacji Zbornej Lyon⁴, 2/ Wyciągu z Zeszytu Ewidencyjnego śp. ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka⁵.

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1908.03.22			W Potoczku k. Tarłowa urodził się Stanisław Poziomek. Rodzicami chrzestnymi byli: Michał Szram i Weronika Mazur. Jego starsze rodzeństwo liczyło odpowiednio: Jan 15 lat, Stanisława 13 lat, Waleria 9 lat, Józefa 6 lat i Helena 2 lata.
1910.09.25			<i>W Potoczku urodziła się Marianna Poziomek, młodsza siostra Stanisława.</i>
1914.07.28	1918.11.11	4 lata 3 m-ce	Wybuch I wojny światowej (SP miał 6 lat i 4 m-ce).
1917.06.06			<i>Starsza siostra, Stanisława, mając 22 lata i 6 m-cy, wyszła w Tarłowie za mąż za Stanisława Marca.</i>
1917.09.11			<i>W Potoczku zmarła na dezynterię Marianna Poziomek l.7, młodsza siostra Stanisława.</i>
1917.09.26			<i>W Potoczku zmarła na dezynterię Marianna Poziomek z d. Chycka l.50, matka Stanisława. Stanisław, mając 9,5 roku, został pólsierotą.</i>
	1918.11.11		Zakończenie I wojny światowej (SP miał 10 lat i 7 miesięcy).
1919.02.14	1920.10.18	1 rok 8 m-cy	Wybuch wojny polsko - bolszewickiej
1919.11.17			<i>Starsza siostra, Waleria, mając 20 lata i 7 m-cy, wyszła w Tarłowie za mąż za Józefa Życińskiego.</i>
1920.05.09			<i>Starsza siostra, Józefa, mając 18 lata i 10 m-cy, wyszła w Tarłowie za mąż za Wojciecha Mrocza.</i>
	1920.10.18		Zakończenie wojny polsko - bolszewickiej (SP miał 12 lat i 7 miesięcy).
1921.01.21			Stanisław Poziomek został zameldowany w Chełmie, co potwierdza pieczęć Biura Meldunkowego Magistratu Chełma. W tym czasie mieszkała już w Chełmie rodzina Wojciecha i Józefy Mroczków. Józef pracował na kolei.
	1921.03.18		Zawarcie traktatu pokojowego w Rydze.

⁴ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, Zeszyt Ewidencyjny, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

⁵ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. ppłk. dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1921.05.14			Starsza siostra, Stanisława po mężu Marzec, owdowiała. Jej mąż, Stanisław Marzec l. 26, zmarł w Wólce Pętkowskiej, parafia Bałtów.
1921.IX.	1923.VI.	2 lata	PRAWDOPODOBNIENIE. Uzupełniał w Chełmie wykształcenie do pełnego zakresu szkoły powszechnej, w systemie dwuletniej tzw. preparandy.
1921.11.22			W Chełmie rodzi się Pelagia Mroczek, córka Wojciecha i Józefy z d. Poziomek. Chrzest 18.12.1921 r. Ojcem chrzestnym jest Jan Poziomek - nauczyciel, zamieszkały w Chełmie.
1922.02.19			Starsza siostra, Stanisława, wdowa I v. Marzec, wyszła w Tarłowie powtórnie za mąż za Władysława Janowskiego.
1923.09.01	1928.VI.	5 lat nauki	Był uczniem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Chełmie.
1925.02.08			Starsza siostra, Helena, mając 19 lat, wyszła w Tarłowie za mąż za Stefana Granat.
1925.09.24			Ojciec, owdowiał od 8 lat, ożenił się powtórnie z wdową Franciszką z Górskich I v. Ciepielak. Ślub w Bałtowie.
1926.07.04			Starszy brat, Jan, nauczyciel, mając 34 lata, ożenił się w Warszawie z Janiną Nepomuceną Wullert.
1928.VI.			Złożył egzamin maturalny w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Chełmie.
1928.09.01	1928.11.29	3 m-ce	Wcielony do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej - uczeń.
1928.11.30	1931.08.15	2 lata 9 m-cy	Wcielony do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej - podchorąży uczeń.
1930.11.21			W Potoczku zmarł na astmę Stanisław Poziomek senior l. 64, ojciec Stanisława. Stanisław junior, mając 22 lata i 8 m-cy został sierotą.
1931.08.15			Mianowany podporucznikiem - lokata 15 (Dziennik Personalny Nr 6, Warszawa 15.08.1931 r.; Lista starszeństwa oficerów zawodowych piechoty 1 lipiec 1933 - lokata 14)
1931.08.15	1931.08.31	2 tyg.	Szkoła Podchorążych Piechoty w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej - dowódca plutonu.
1931.09.01	1933.07.10	1 rok 10 m-cy	Przydzielony do 36 p.p. Legii Akademickiej w Warszawie, w dzielnicy Praga - dowódca plutonu.
		6 tyg.	Ukończył, z wynikiem bardzo dobrym, Kurs oficerski Ciężkich Karabinów Maszynowych (C.K.M.).
1933.04.17			Rodzi się w Chełmie Wanda Mroczek, córka Wojciecha i Józefy z d. Poziomek.
1933.06.28	1933.08.31	2 m-ce	Przydzielony do Departamentu Piechoty Ministerstwa Spraw Wojskowych (Dziennik Personalny Nr 8, Warszawa 28.06.1933 r.)
1933.07.11	1933.10.15	3 m-ce	36 p.p. Legii Akademickiej - dowódca kompanii.
1933.10.15	1934.08.30	10,5 m-ca	Kurs aplikacyjny obserwatorów dla oficerów innych broni w Centrum Wyszkożenia Oficerów Lotnictwa w Dęblinie - lokata 1. Otrzymuje stopień: porucznik obserwator.

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1934.01.01			Mianowany porucznikiem, w korpusie oficerów piechoty - lokata 83 (Dziennik Personalny Nr 5, Warszawa 23.02.1934 r.; Lista starszeństwa oficerów zawodowych piechoty 5 czerwiec 1935 - lokata 82)
1934.08.31	1935.11.15	14,5 m-ca	Przeniesiony w korpusie oficerów piechoty do 5. pułku lotniczego / 51 Eskadra Liniowa w Wilnie - oficer młodszy eskadry (Dziennik Personalny Nr 14, Warszawa 22.12.1934 r.)
1935.11.16	1936.03.31	4 m-ce	5 pułk lotniczy / 53 Eskadra Towarzysząca w Lidzie - oficer młodszy eskadry.
1936.04.01	1936.06.31	3 m-ce	5 pułk lotniczy / 53 Eskadra Towarzysząca w Lidzie - z-ca dowódcy plutonu.
1936.07.01	1936.12.15	5,5 m-ca	StacjaW.S.W w 77 pułku piechoty w Lidzie - na stażu.
1936.12.16	1937.03.15	3 m-ce	5 pułk lotniczy / 53 Eskadra Towarzysząca w Lidzie - z-ca dowódcy plutonu.
1937.03.16	1937.06.30	3,5 m-ca	5 pułk lotniczy / 53 Eskadra Towarzysząca w Lidzie - dowódca plutonu.
1937.07.01			Powołany do Wyższej Szkoły Wojennej na Kurs Promocji XVIII - 37/39 roku. Na podstawie złożonego egzaminu głównego (rozkaz M.S.Wojsk. B. Pers. L.4074/pt-II-1).
1937.07.01	1937.07.15	2 tyg.	20 kompania radiotelegraficzna - na stażu.
1937.07.16	1937.07.31	2 tyg.	4 pułk ułanów w Wilnie - na stażu.
1937.08.01	1937.08.22	3 tyg.	5 pułk artylerii ciężkiej - na stażu.
1937.08.23	1937.09.15	3 tyg.	77 pułk piechoty w Lidzie - na stażu.
1937.09.16	1937.10.30	1,5 m-ca	5 pułk lotniczy / 53 Eskadra Towarzysząca w Lidzie - oficer młodszy eskadry.
	przed 1937.X.		Złożył egzamin z języka niemieckiego w Shelley's Institute w Wilnie.
1937.09.25			Żeni się z Janiną z Mackiewiczów, ślub w parafii Bobrowszczyzna.
1937.10.05			Otrzymał Świadectwo Dojrzałości - po zdaniu gimnazjalnego egzaminu dojrzałości dla eksternów typu matematyczno - przyrodniczego, wobec Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w Wilnie.
1937.11.01			Nadano mu znak obserwatora II klasy (dodatek tajny do Dziennika Personalnego No 1/38)
1937.11.01	1939.03.28	17 m-cy	Wyższa Szkoła Wojenna w Warszawie - uczeń/słuchacz.
1938.07.09			Urodziła się Barbara Janina Poziomek, córka Stanisława i Janiny z Mackiewiczów. Rodzina mieszkała wówczas w Warszawie przy ul. Białobrzeskiej 39 m 6.
1928.IX.			Otrzymał Brązowy medal za długoletnią służbę (Rozkaz dzienny W.S.Woj. Nr 46/38).
1939.03.19			Mianowany kapitanem - lokata 14/16 (Dziennik Personalny Nr 2/39. Rozkaz dzienny W.S.Woj. 17/39)
1939.03.29	1939.07.11	3,5 m-ca	Sztab Główny - Sztab Lotniczy, Referat Zaopatrzenia
1939.07.12	1939.08.17	1 m-c	Wyższa Szkoła Wojenna w Warszawie - uczeń/słuchacz, sesja egzaminacyjna.

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1939.08.18			kpt. obs. Stanisław Poziomek uzyskał dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Wojennej i tytuł oficera dyplomowanego.
1939.08.19	1939.08.31	13 dni	Sztab Główny - Sztab Lotniczy, Referat Wydziału Zaopatrzenia (benzyna i amunicja).
1939.09.01	1945.05.08	5 lat 8 m-cy	<i>Wybuch II wojny światowej (SP miał 31 lat i 5 m-cy).</i>
1939.09.01	1939.09.18	18 dni	Naczelne Dowództwo Lotnictwa i Obrony Powietrznej, Referat Zaopatrzenia (benzyna i amunicja).
1939.09.14			Prowadził obronę przeciwlotniczą transportu kolejowego II rzutu Kwatery Głównej Naczelnego Dowództwa na stacji kolejowej Brody. Zestrzelił 1 myśliwiec Messerschmitt 109 i najprawdopodobniej 1 bombowiec Dornier 17 (patrz M. Wańkowicz).
1939.09.18			Przekroczył granicę polsko - rumuńską w Kutach.
1939.09.19	1939.09.22	4 dni	Na punkcie granicznym w Starożyńcu z ppłk. Bohuszewiczem.
1939.09.22	1939.09.25	3 dni	Przemarsz z grupą ok. 540 samochodów naładowanych sprzętem lotniczym na lotnisko Pipera koło Bukaresztu - kierownik zaopatrzenia.
1939.09.26	1939.09.28	3 dni	Przybycie do obozu Pipera. Nawiązanie kontaktu z Ambasadą RP - początkowa organizacja wysyłki.
1939.09.29	1939.10.26	4 tyg.	Jeździł jako kurier do obozów Urziemi i Gowora, skąd osobiście nocami wysyłał ludzi (w ciągu jednego tygodnia wysłał z obozu Urziemi 146 ludzi - w obozie tym nie było oficerów polskich).
1939.10.26			Po raz drugi zgłosił się do wyjazdu. Nie uzyskał zgody. Gen. Ujejski, Dowódca Lotnictwa Polskiego w Rumunii, rozkazał mu zatrzymać się w Bukareszcie, do jego rozkazów.
1939.10.28	1939.12.03	5 tyg.	Placówka Lotnicza przy Ambasadzie RP w Bukareszcie - pracownik Wydziału Ewidencyjnego.
1939.12.04	1940.02.14	2 m-ce 10 dni	Placówka Lotnicza przy Ambasadzie RP w Bukareszcie - Szef Wydziału Obozowego.
1940.02.15	1940.03.15	1 m-c	Podróż z Rumunii do Francji (nie znamy szczegółów trasy).
1940.03.15			Przekroczył granicę francuską w Marsylii.
1940.03.15	1940.07.03	3,5 m-ca	Polskie Siły Powietrzne we Francji Dowództwo Lotnictwa - Referent w Oddziale I.
1940.05.10	1940.06.25	1,5 m-ca	<i>Niemiecka ofensywa na Francję (Fall Gelb). 22 czerwca 1940 podpisano rozejm w Compiegne.</i>
1940.07.04			Przybył do Anglii, gdzie otrzymał numer ewidencyjny P-0087.
1940.07.05	1940.08.25	1 m-c 20 dni	12 Operational Training Unit RAF w Benson - przeszkolenie lotnicze.
1940.08.26	1941.06.19	10 m-cy	Przydzielony do 305. Dywizjonu Bombowego Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej - Oficer strzelecki.
1941.06.20			Nadano mu polowy znak obserwatora.
1941.06.20	1941.11.10	4 m-ce 20 dni	305 Dywizjon Bombowy Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej - Dowódca eskadry "A".

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1941.07.16			<i>Wręczenie lotnikom polskim w Wielkiej Brytanii sztandaru P.S.P. Uroczystość miała miejsce w bazie Swinderby. Gen. Władysław Sikorski wręczył sztandar gen. Ujejskiemu, który złożył na niego ślubowanie w imieniu całego lotnictwa polskiego. Następnie 300. Dywizjon Bombowy, jako pierwszy, przejął sztandar na 3 miesiące.</i>
1941.09.01			Mianowany majorem.
1941.10.20			Miał już na swoim koncie 19 lotów bojowych (103 godziny operacyjne). Informacja z brytyjskiego wniosku o nadanie DFC.
1941.11.11	1942.08.15	9 m-cy	304 Dywizjon Bombowy Ziemi Śląskiej, lotnisko Lindholme do 10.05.1942 (Anglia), następnie Tiree (Hebrydy - Szkocja) - Dowódca dywizjonu
1941.11.21			Nadano mu Krzyż Srebrny (V klasy) Orderu Wojennego Virtuti Militari (nr 09114).
1942.III.			<i>Przejęcie sztandaru PSP przez 304 DB od 303. Dywizjonu Myśliwskiego. Lotnisko Lindholm.</i>
1942.04.25			<i>Pierwsza rocznica osiągnięcia gotowości bojowej przez dywizjony 304 i 305 - uroczystość w bazie Lindholm z udziałem gen. Władysława Sikorskiego. Był to pierwszy dzień świąt wielkanocnych.</i>
1942.06.11			<i>Przekazanie sztandaru PSP przez 304 DB do 305. Dywizjonu Bombowego. Lotnisko Lindholm.</i>
1942.08.18	1943.04.20	8 m-cy	Zakończył pracę liniową, przydzielony do Dowództwa Lotnictwa Polskich Sił Powietrznych, Wydział Organizacyjny.
1943.01.01			Otrzymał brytyjski Distinguished Flying Cross (Zaszczytny Krzyż Lotniczy), nadany po raz pierwszy (miał już wówczas polskie VM 5 klasy oraz 4 x KW)
1943. II.			<i>W dwóch nadzwyczajnych numerach konspiracyjnego pismka "Walka" podano do wiadomości żołnierzy polskich treść dwóch dokumentów radzieckich, skierowanych do rządu polskiego, w których Sowietci uznają terytoria zabrane Polsce w roku 1939 za własne. Treść tych dokumentów rząd polski utajnił.</i>
1943.II.			<i>Skierowanie do Prezydenta RP listu protestacyjnego, w sprawie obecności gen. Ujejskiego na bankiecie z okazji 25-lecia powstania Armii Czerwonej, podpisanego przez ponad 100 oficerów.</i>
1943.III.	1943.IV.		Do zredagowania listu przyznali się: mjr. dypl. obs. S. Poziomek (1908-1944) , kpt. pil. Z. Kurzempa (1912-1988), kpt. obs. A. Bujalski (1909-1986) i ppor. obs. S. Sęp-Szarzyński (1910-1976).
1943.04.13			Niemcy podali do wiadomości informację o odkryciu masowych grobów oficerów polskich w Katyniu.
1943.04.21	1943.09.22	5 m-cy	Stacja Zborna Oficerów w Rothesay na wyspie Bute - odsunięty od służby.
	1943.04.25		Zerwanie stosunków dyplomatycznych przez rząd ZSRR z rządem RP na uchodźstwie.

od	do	Czas trwania	Zdarzenie
1943.07.04			Katastrofa w Gibraltarze, w której ginie gen. Władysław Sikorski.
1943.07.30			9. Sąd Polowy skazał S. Poziomka za popełnienie występku z art. 68 kodeksu karnego wojskowego (organizowanie zebrań bądź zbieranie podpisów w celu przedstawienia wspólnego stanowiska lub zażalenia w jakiejś sprawie) na karę 3 tygodni twierdzy. Wykonanie kary zostało zawieszone do końca wojny. Członkowie Rady Narodowej zostali poinformowani o zakończeniu sprawy pismem w dniu 3 sierpnia.
	1943.08.17		Przyjęcie rezygnacji gen. bryg. obs. Stanisława Ujejskiego z funkcji Generalnego Inspektora P.S.P.
1943.09.01			Mianowany podpułkownikiem.
1943.09.23	1944.04.11	6,5 m-ca	Przywrócony do służby, na stanowisko z-cy Szefa Sztabu w Inspektoracie Polskich Sił Powietrznych.
1944.04.11			Zginął w locie operacyjnym nad zatoką Biskajską, jako nadliczbowy członek załogi samolotu Vickers "Wellington" Mk XIV nr A 188, 304. Dywizjonu Bombowego.
1944.09.22		5 m-cy 10 dni od zaginięcia.	W hiszpańskim porcie Santander wyłowiono ciało lotnika polskiego - pplk. dypl. obs./W.Cdr. Stanisława Poziomka. Pogrzeb odbył się tego samego dnia na brytyjskim cm. Wojennym w Bilbao (pole 2, rząd B, grób 1)

4. Życiorys pplk. dypl. obs. Stanisława Poziomka

Stanisław Poziomek (1908-1944) urodził się¹ 22 marca 1908 r. we wsi Potoczek, powiat iłżecki, gubernia radomska, Królestwo Polskie. Został ochrzczony w parafii Tarłów (Załącznik 1). Zginął śmiercią lotnika² w nocy 10/11 kwietnia 1944 r (Załącznik 3). Samolot został zestrzelony w locie operacyjnym nad Zatoką Biskajską. Ciało wyłowiono³ 22 września 1944 w porcie Santander, Hiszpania. Pochowany, tego samego dnia⁴, na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao (Załącznik 4). Ożenił się⁵ 25 września 1937 roku z Janiną z Mackiewiczów. Ślub w parafii Bobrowszczyna, gmina Hołubice, powiat dziśnieński, województwo wileńskie, ówczynie Polska. Od roku 1991 miejscowość ta znajduje się na terytorium Białorusi, w rejonie głębockim, obwodzie witebskim. Z tego związku narodziła się jedyna córka Barbara-Janina⁶.

Był synem Stanisława Poziomka (1866-1930) i Marianny z d. Chyckiej (ok. 1868-1917), ślubnych małżonków, dziewiątym z dziesięciorga rodzeństwa⁷. Miał starszego o blisko szesnaście lat brata i cztery starsze siostry, pozostała czwórka rodzeństwa zmarła w dzieciństwie. Rodzice Stanisława gospodarowali we wsi Potoczek, w parafii Tarłów. Gospodarstwo nie było duże. Matka osierociła go we wrześniu 1917, gdy miał dziewięć i pół roku⁸. Z informacji tej dodatkowo możemy wnioskować, że rodzina Poziomków nie opuściła okolic Tarłowa, w lipcu 1915 roku, czyli, nie dołączyła do grona tzw. bieżenców⁹ przesiedlonych przez władze carskie w głąb Rosji. Od śmierci matki wychowaniem Stanisława kierował ojciec, wspierany przez najstarsze dzieci. Wczesne lata szkolne Stanisława przypadły najpierw na czas okupacji okolic Tarłowa przez armię austriacką, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, na czas wojny polsko-bolszewickiej. Z tego względu, trudno jest odpowiedzieć na pytanie, ile lat nauki w Tarłowskiej Szkole Powszechnej, zdołał zaliczyć zanim 21 stycznia 1921 roku został zameldowany w Chełmie¹⁰. Ambicją Stanisława Poziomka seniora było wykształcenie i wysłanie w szeroki świat synów: Jana i młodszego o blisko szesnaście lat Stanisława. W obu przypadkach wybrał dla nich karierę nauczycielską. Jan ukończył Seminarium Nauczycielskie i w okresie II RP doszedł do stanowiska dyrektora szkoły powszechnej w Warszawie, w dzielnicy Bródno, gdzie uczyła również jego żona Janina z d. Wullert. Jednak, w roku 1921 był jeszcze dwudziestoosmioletnim kawalerem, określonym w akcie urodzenia siostrzenicy, Pelagii Mroczek, w dniu 18 grudnia tegoż roku, jako nauczyciel zamieszkały w Chełmie¹¹. Wszystko wskazuje na to, że o wyborze Chełma jako miejsca zamieszkania i nauki trzynastoletniego Stanisława zdecydował właśnie fakt, że mieszkała już

tam jego starsza siostra Józefa z mężem, który pracował na kolei, a starszy brat Jan był w tym mieście nauczycielem. Możemy jedynie domniemywać, gdzie i w jakim systemie uczył się Stanisław, zanim we wrześniu 1923 roku został przyjęty do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Chełmie. Możliwe, że uczęszczał do dwuletniego tzw. preparandum, uzupełniającego braki w wykształceniu, do pełnego programu Szkoły Powszechnej, lub, czego nie można wykluczyć, uczył się w domu, pod okiem starszego brata i zdawał egzaminy jako ekstern. Natomiast o tym, że w latach 1923-1928 kontynuował naukę w pięcioletnim Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Chełmie¹², wiemy już na pewno. Po ukończeniu seminarium nauczycielskiego i uzyskaniu świadectwa dojrzałości, dwudziestoletni Stanisław nie podjął jednak pracy nauczyciela. Postanowił na stałe związać się z wojskiem. Pierwszego września 1928 został wcielony do Szkoły Podchorążych Piechoty¹³ w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej¹⁴. Na rok przed zakończeniem nauki w Komorowie zmarł mu ojciec¹⁵. Szkołę ukończył z wysoką piętnastą lokatą¹⁶, na 418 promowanych, a uroczysta promocja oficerska odbyła się w Komorowie 15 sierpnia 1931 roku¹⁷. Po mianowaniu podporucznikiem skierowany został do 36 Pułku Piechoty Legii Akademickiej¹⁸ w Warszawie, na stanowisko dowódcy plutonu. W czasie służby w tej jednostce doszedł do stanowiska dowódcy kompanii, a także, ukończył sześciotygodniowy kurs oficerski Ciężkich Karabinów Maszynowych¹⁹. Okazał się być bardzo dobrym cekaemistą, co niejednokrotnie udowodnił w toku przyszłej służby liniowej. Od pewnego czasu podejmował starania zmiany formacji z piechoty na lotnictwo. Starania zakończyły się sukcesem. Skierowany został do Centrum Wyszkożenia Oficerów Lotnictwa w Dęblinie na dziesięciomiesięczny Kurs Obserwatorów Lotniczych dla oficerów broni. Kurs trwający od 15 października 1933 r. do 30 sierpnia 1934 r. ukończył jako prymus, z pierwszą lokatą²⁰. Jeszcze w czasie trwania kursu, w marcu 1934 r. został awansowany do stopnia porucznika, z 83 lokatą i starszeństwem od dnia 1 stycznia tegoż roku. Porucznikiem obserwátorem został 31 sierpnia 1934 r., z przydziałem do 51 Eskadry Liniowej w 5 Pułku Lotniczym w Wilnie²¹, na stanowisko oficera młodszej eskadry. W listopadzie 1935 r. został przeniesiony, w ramach tego samego pułku lotniczego, do 53 Eskadry Towarzyszącej stacjonującej w Lidzie, gdzie służył do końca czerwca 1937 roku²², kolejno na stanowiskach: oficera młodszej eskadry, z-cy dowódcy plutonu i ostatecznie dowódcy plutonu. W tym czasie poznał w majątku Aloizberg swoją przyszłą żonę, szlachciankę, Janinę Mackiewiczównę. Kolejne sześć miesięcy obfitowało w wydarzenia, które zaważyły na dalszych losach Stanisława. Porucznik obserwátor Stanisław Poziomek po zdaniu egzaminów wstępnych, z dniem 1 lipca 1937 r. rozkazem Ministerstwa Spraw Wojskowych powołany został do Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie na Kurs Promocji XVIII – 37/39

roku²³. Wcześniej, musiał jednak uzupełnić posiadane świadectwo dojrzałości seminarium nauczycielskiego do wymogów tzw. dużej matury²⁴, koniecznej do odbywania studiów wyższych. W tym celu, zdał w Shelley's Institute w Wilnie²⁵ egzamin z języka niemieckiego, a następnie, jako ekstern²⁶, we wrześniu 1937 r., przystąpił do egzaminu dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w Wilnie. Na świadectwie widnieje data 5 października tegoż roku. Zapewne, już po zdaniu egzaminów maturalnych, w dniu 25 września 1937 roku ożenił się z Janiną Mackiewiczówną z majątku Aloizberg, położonego nad jeziorem o tej samej nazwie, w gminie Hołubicze, powiecie dziśnieńskim. Ślub odbył się w parafii Bobrowszczyzna²⁷. W tym samym roku, 1 listopada, nadano mu Znak Obserwatora II klasy²⁸. Otworzyły się przed nim szerokie perspektywy. Rodzina Stanisława i Janiny Poziomków zamieszkała w Warszawie przy ulicy Białobrzeskiej 39 m 6, gdzie 9 lipca 1938 r. przysła na świat ich córka Barbara-Janina²⁹. Tego samego roku, otrzymał Brązowy medal za długoletnią służbę.³⁰

Dziewiętnastego marca 1939 r. został mianowany kapitanem³¹, a 18 sierpnia tegoż roku uzyskał dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Wojennej³² i przydział do Referatu Zaopatrzenia w Sztabie Głównym Naczelnego Dowództwa Lotnictwa³³. Wraz z wybuchem II wojny światowej Referat Zaopatrzenia wszedł w struktury Naczelnego Dowództwa Lotnictwa i Obrony Powietrznej; z tą formacją wziął udział w Kampanii Wrześniowej 1939 r.³⁴ Jeden z epizodów tych tragicznych dni, z udziałem kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka, opisał Melchior Wańkowicz w książce pt. „Wrzesień żagwiący”³⁵, w rozdziale: „Rzeź Karasi”³⁶. Chodzi o obronę przeciwlotniczą transportu kolejowego II rzutu Kwatery Głównej Naczelnego Dowództwa na stacji kolejowej Brody, w dniu 14 września. Trzy dni później, 17 września 1939 roku armia Sowiecka, wypełniając zapisy paktu Ribbentrop-Mołotow, wkroczyła od wschodu na terytorium II RP. Następnego dnia, Stanisław Poziomek, wraz ze swoją formacją, przekroczył w Kutach granicę polsko-rumuńską³⁷, by już nigdy nie wrócić do kraju. Pierwszą operacją na terytorium Rumunii, w której brał udział w roli kierownika zaopatrzenia, była organizacja przemarszu kilkuset samochodów z polskim sprzętem lotniczym na lotnisko Pipera k. Bukaresztu, oraz początkowa organizacja wysyłki sprzętu do Francji³⁸. Następnym zadaniem było organizowanie wysyłek żołnierzy polskich z obozów internowania w Urzemi i Gowora, celem umożliwienia im dalszego kontynuowania walki przy boku Francji³⁹. Dwudziestego szóstego października 1939 r. Stanisław Poziomek zostaje skierowany przez gen. Stanisława Ujejskiego, Dowódcę Lotnictwa Polskiego w Rumunii, do pracy w Placówce Lotniczej przy Ambasadzie RP w Bukareszcie. Najpierw do Wydziału Ewidencyjnego, a następnie do

Wydziału Obozowego, któremu szefował do 14 lutego 1940 r.⁴⁰ Po blisko miesięcznej podróży, której szczegółów nie znamy, 15 marca 1940 r. przekroczył granicę Francji w Marsylii i udał się do Stacji Zbornej w Lyonie⁴¹. Został przydzielony do Oddziału I Dowództwa Lotnictwa Polskich Sił Powietrznych⁴², w strukturach którego służył w czasie Kampanii Francuskiej 1940 r.⁴³ Do Anglii przybył już po kapitulacji Francji, 4 lipca 1940 roku⁴⁴. Tutaj nadano mu czterocyfrowy numer ewidencyjny P-0087. Po odbyciu przeszkolenia lotniczego w 12 Operational Training Unit RAF⁴⁵, 26 sierpnia został przydzielony do 305 Dywizjonu Bombowego Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej, w charakterze oficera strzeleckiego⁴⁶. Za czynny udział w działaniach bojowych otrzymał 20 czerwca 1941 r. Polowy Znak Obserwatora⁴⁷ oraz mianowany został dowódcą eskadry „A” tegoż dywizjonu⁴⁸. Awans na stopień majora⁴⁹ otrzymał 1 września 1941 roku. Dwudziestego października tegoż roku miał już na swoim koncie 19 lotów bojowych (103 godziny operacyjne)⁵⁰. Trzy tygodnie później, 11 listopada 1941 roku został wyznaczony na Dowódcę 304 Dywizjonu Bombowego Ziemi Śląskiej⁵¹. Dywizjonem tym dowodził przez dziewięć miesięcy, do 15 sierpnia 1942 roku⁵², w okresie wzmożonego wysiłku bojowego, a następnie odpowiadał za przeniesienie Dywizjonu z Bomber Command w struktury Coastal Command, na lotnisko Tiree, usytuowane na szkockich Hebrydach. Za wybitne osiągnięcia na polu walki, 21 listopada 1941 roku, nadano mu Krzyż Srebrny (V klasy) Orderu Wojennego Virtuti Militari⁵³. Po blisko dwuletniej służbie liniowej i przekroczeniu wymaganego limitu lotów bojowych, przeniesiony został z linii do Wydziału Organizacyjnego Dowództwa Lotnictwa Polskich Sił Powietrznych⁵⁴, w którym służył do kwietnia 1943 r. W uznaniu zasług Wing Commander⁵⁵ Stanisław Poziomek otrzymał 1 stycznia 1943 roku⁵⁶ najwyższe brytyjskie odznaczenie lotnicze: Distinguished Flying Cross (Zaszczytny Krzyż Lotniczy)⁵⁷.

W tym momencie, w jego życie wkroczyła wielka polityka. Na początku roku 1943 rząd ZSRR wystosował do rządu polskiego dwa dokumenty, w których stwierdzał, że Rosja uważa ziemie polskie zagarnięte we wrześniu 1939 roku za część swojego państwa. Było to jednoznaczne zaprzeczenie dotychczasowych zapewnień gen. Władysława Sikorskiego, co spowodowało, że rząd polski dokumenty utajnił⁵⁸. Jednakże, treść utajnionych dokumentów została opublikowana w dwóch nadzwyczajnych numerach konspiracyjnego pismka „Walka”⁵⁹. Informacja trafiła do szerokich kręgów oficerów i żołnierzy, z których wielu wywodziło się ze wschodnich terenów II RP. Niedługo potem, 22 lutego 1943 roku, w ambasadzie ZSRR w Londynie odbył się uroczysty bankiet z okazji 25 rocznicy istnienia Armii Czerwonej. Z rozkazu gen. Sikorskiego lotnictwo polskie reprezentował na tym bankiecie gen. Stanisław

Ujejski. Wielu polskich lotników odebrało fakt udziału w tej imprezie ich dowódcy jako ujmę na honorze żołnierza polskiego⁶⁰. Grupa oficerów lotnictwa wystosowała listowne zażalenie na ręce Prezydenta RP Władysława Raczkiewicza, jako najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych, z żądaniem udzielenia odpowiedniej satysfakcji lotnictwu. List ten⁶¹ (Załącznik 5), z podpisami blisko stu oficerów dotarł do adresata i zapoczątkował wydarzenia zwane w literaturze „spiskiem przeciwko generałowi Ujejskiemu”. Generał Sikorski uznał zredagowanie listu do Prezydenta RP za niesubordynację i rozkazał gen. Ujejskiemu wykryć i ukarać sprawców. Do redakcji listu przyznało się czterech oficerów⁶²: mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek, kpt. pil. Zenon Kurzempa, kpt. obs. Aleksander Bujalski i ppor. obs. Stanisław Sęp-Szarzyński. Wszyscy, na rozkaz gen. Sikorskiego, z dniem 21 kwietnia 1943 roku⁶³, zostali zdjęci z funkcji i skierowani do Stacji Zbornej Oficerów Rothesay na wyspie Bute⁶⁴. A było to tydzień po oficjalnym poinformowaniu przez Niemców o odkryciu w Katyniu masowego grobu z trzema tysiącami zwłok polskich oficerów i na cztery dni przed zerwaniem przez ZSRR stosunków dyplomatycznych z rządem polskim⁶⁵. Generał Władysław Sikorski ginie w katastrofie lotniczej w Gibraltarze 4 lipca 1943 r., a nowym Wodzem Naczelnym Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie zostaje gen. Kazimierz Sosnkowski. Inspektor P.S.P. w Wielkiej Brytanii gen. Stanisław Ujejski składa rezygnację ze stanowiska i w dniu 17 sierpnia 1943 zostaje z niego zwolniony⁶⁶. Sprawa lotników obwinionych o redakcję listu do Prezydenta RP znajduje swój finał przed 9. Sądem Polowym dnia 30 lipca 1943 roku. Mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek za popełnienie występku z art. 68 kodeksu karnego wojskowego (organizowanie zebrań bądź zbieranie podpisów w celu przedstawienia wspólnego stanowiska lub zażalenia w jakiejś sprawie) został skazany na stosunkowo niewysoką karę 3 tygodni twierdzy, a wykonanie kary zostało zawieszone do końca wojny⁶⁷.

W efekcie zaistniałej sytuacji Stanisław Poziomek, po pięciu miesiącach odsunięcia od służby, spędzonych na wyspie Bute, rozkazem Naczelnego Wodza gen. Kazimierza Sosnkowskiego, został do niej przywrócony. Awans na stopień podpułkownika otrzymał ze starszeństwem od dnia 1 września 1943 roku⁶⁸, a z dniem 23 września objął stanowisko zastępcy szefa sztabu w Inspektoracie P.S.P.⁶⁹. Funkcję tę pełnił aż do tragicznej nocy z 10 na 11 kwietnia 1944 roku, gdy wizytując 304 Dywizjon Obrony Wybrzeża, z okazji zmiany dowódcy dywizjonu, zgłosił się jako tzw. nadliczbowy na lot patrolowy nad Zatoką Biskajską. Możliwe, że w ten sposób chciał wzmocnić morale Dywizjonu, który trzy dni wcześniej, w nocy z 6 na 7 kwietnia, stracił jedną z załóg. Wellington MK-XIV 2A (HF-188), z Poziomkiem na pokładzie, wystartował 10 kwietnia o godz. 23:57, 11 kwietnia o godzinie 1:58, stacja nasłuchowa odebrała sygnał

SOS od nieznannej załogi. Samolot, najprawdopodobniej, został zestrzelony przez niemieckie myśliwce nocne, cała załoga zginęła⁷⁰. Okazało się, że byli ostatnimi lotnikami 304 Dywizjonu poległymi w II wojnie światowej. Morze oddało, jako jedyne, ciało ppłk dypl. obs. Stanisława Poziomka. Zostało wyłowione pięć miesięcy później, 22 kwietnia 1944 roku w hiszpańskim porcie Santander i pogrzebane, tego samego dnia, na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao⁷¹.

Wypełniły się słowa zapisane przez naszego bohatera w testamencie⁷² przeznaczonym dla rodziny, spisany 15 sierpnia 1942 roku: „...Napisano nam na Sztandarze „miłość żąda ofiary” a ponieważ umiłowaliśmy wielkość Polski, więc ofiara musi być też wielka...”.

P.0087 Stanisław Poziomek, ppłk dypl. obs. – W/Cdr, był odznaczony: Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari (nr 09114)⁷³, Krzyżem Walecznych 4-krotnie, Medalem Lotniczym 3-krotnie, Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę, Polowym Znakiem Obserwatora oraz brytyjskim Distinguished Flying Cross (Załącznik 2).

Jakim był człowiekiem? Znający Go dobrze Stanisław Sęp-Szarzyński napisał⁷⁴, między innymi: „...należał do tych bardzo niewielu ludzi, o których mógłbym powiedzieć, że nie wiedzieli co to jest uczucie strachu...”. Kolejna osoba, mjr dypl. Jerzy Kaliniecki, przedstawił następującą charakterystykę⁷⁵: „Ppłka Poziomka znałem osobiście będąc w tym czasie na lotnisku Lindholme jako oficer techniczny 305 dywizjonu. Był bardzo dobrym oficerem i dowódcą, bardzo lubianym i cenionym kolegą. Znany z pogodnego usposobienia i z często używanego w rozmowie zwrotu „kurza stopa”, które oznaczało zdziwienie lub niezadowolenie, a czasami przekleństwo”.

¹ PRK Tarłów, KUMZ 1908, *akt urodzenia Stanisława Poziomka*, s. 16, A. 46,

[<https://fotolubgens.lubgens.eu/picture.php?/45108/category/203>], [dostęp 28 czerwca 2021].

² Dokument A. XII. 1/44 sporządzony przez Inspektorat Lotnictwa, Londyn 12.04.1944, „Nie powrócili z lotu operacyjnego 304 Dyon – 10/11.IV.1944”, pobrano ze strony PI&SM/L.

³ Pismo w języku hiszpańskim na druku Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Bilbao i jego tłumaczenie na język Polski, datowane październik 1944, zawierające informacje na temat wyłowienia ciała lotnika polskiego Stanisława Poziomka oraz jego pochówku, kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

⁴ Tamże.

⁵ PRK Tarłów, KUMZ 1908, *akt urodzenia Stanisława Poziomka*, s.16, A. 46, dopisek na marginesie aktu: „poślubił w Bobrowszczyźnie Janinę Maćkiewiczównę dn. 25. IX. 1937”, zdjęcie cyfrowe z księgi znajdującej się w archiwum parafialnym, wykonano 18.10.2006, APA.

⁶ PRK św. Jakuba w Warszawie, *świadczenie ur. i chrztu Barbary Janiny Poziomek*, 1938 A. 677, dokument datowany 14 lipca 1947, skan z oryginału, wykonany 29.11.2020, APA.

⁷ Rodzeństwo Stanisława Poziomka: Piotr (1890-1892); Jan (1892-1945) ożeniony z Janiną Wullert; Stanisława (1894-1973) I za Stanisławem Marcem, II za Władysławem Janowskim; Józef (1897-1899); Waleria (1899-1947) za Józefem Życińskim; Józefa (1901-1993) za Wojciechem Mroczykiem; Marianna (1903-1907); Helena

(1906-1979) za Stefanem Granatem; Marianna (1910-1917). Wszystkie urodzenia w parafii Tarłów. Akty dostępne online na Metryki.Genbaza.pl.

⁸ Marianna Poziomek z d. Chycka l. 50 zmarła w Potoczku 26.09.1917 r. Powodem śmierci była dyzenteria. PRK Tarłów, KZ 1917, *akt zgonu Marianny Poziomek z d. Chyckiej*, A. 53, [https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939V-8PS8-4S?i=7&wc=9R1H-L23%3A21713801%2C61636001%2C23606401&cc=1407440], [dostęp 28 czerwca 2021].

⁹ Władze rosyjskie, w początkach lipca 1915 r. wysiedliły dużą grupę mieszkańców Tarłowa i jego okolic w głąb Rosji. Powodem wysiedlenia było uchronienie poddanych Cara przed zbliżającymi się wojskami austriackimi. Przesiedleńców zwano bieżącami. Dla przykładu, rodzina pradziadków autora, Jana i Teofili Janowskich, została wysiedlona do Tuły.

¹⁰ Świadcstwo urodzenia Stanisława Poziomka, wystawione w dniu 31.05.1922 przez proboszcza tarłowskiego ks. Sapińskiego. Na odwrocie stempel o treści: Zameldowany w domu nr 9, Reforma 7259, Chełm, dn. 21 I 1921, Biuro meldunkowe Magistratu Chełma [podpis nieczytelny]. Skan wykonany 29.11.2020, APA.

¹¹ Chełm, parafia Rozesłania Św. Apostołów, wypis z aktu urodzenia Nr 493 z roku 1921, Pelagii Mroczek c. Wojciecha i Józefy Poziomków. Ojciec Chrzestny Jan Poziomek nauczyciel z Chełma. Skan wykonany 21.06.2014, APA.

¹² Patrz zapis na Świadectwie Dojrzałości Stanisława Poziomka, wydanym przez Wileńskie Kuratorium Oświaty dnia 5 października 1937 roku: „po uzyskaniu w r. 1928 świadectwa dojrzałości w państw. seminarium nauczycielskim w Chełmie...”. Skan wykonany 08.01.2018, APA.

¹³ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

¹⁴ P. Janicki, M. Leszczyński, *Szkoła Podchorążych Piechoty w Komorowie*, w: *Wielka Księga Piechoty Polskiej 1918-1939*, t. 35, Warszawa 2019.

¹⁵ PRK Tarłów, KZ 1930, *akt zgonu Stanisława Poziomka*, k. 81v.-82, A. 72, [https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939V-8P3W-FK?i=168&wc=9R1H-YWL%3A21713801%2C61636001%2C26970101&cc=1407440], [dostęp 28 czerwca 2021].

¹⁶ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, *Zeszyt Ewidencyjny*, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

¹⁷ Ministerstwo Spraw Wojskowych, *Dziennik Personalny Nr 6 Rok XII*, Warszawa 15 sierpnia 1931 r., s. 303.

¹⁸ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, *Zeszyt Ewidencyjny*, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Tamże.

²¹ Tamże.

²² Tamże.

²³ Tamże.

²⁴ W wyniku reformy polskiego systemu szkolnictwa (podstawowego i ponadpodstawowego), opracowanej przez ministra Janusza Jędrzejewicza, a wdrażanej od lipca 1932, której zasady obowiązywały do 1948 r, kandydaci na studia wyższe musieli wylegitymować się świadectwem dojrzałości liceum na podbudowie gimnazjalnej. Stanisław Poziomek posiadając świadectwo maturalne wydane w roku 1928, czyli przed reformą, przez Państwowe Seminarium Nauczycielskie na podbudowie sześcioklasowej szkoły powszechnej, musiał uzupełnić wykształcenie do wymaganego poziomu nowej matury licealnej.

²⁵ Kuratorium Okręgu Szkolnego wileńskiego w Wilnie, Państwowa Komisja Egzaminacyjna, Świadcstwo Dojrzałości Nr 2232, wystawione na nazwisko Stanisława Poziomka, dnia 5.10.1937, skan z oryginału wykonany 20.03.2009, APA.

²⁶ Tamże.

²⁷ PRK Tarłów, KUMZ 1908, *akt urodzenia Stanisława Poziomka*, s.16, A. 46, dopisek na marginesie aktu: „poślubił w Bobrowszczyźnie Janinę Maćkiewiczównę dn. 25. IX. 1937”, zdjęcie cyfrowe z książki znajdującej się w archiwum parafialnym, wykonano 18.10.2006, APA.

²⁸ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

²⁹ PRK św. Jakuba w Warszawie, *świadek ur. i chrztu Barbary Janiny Poziomek*, 1938 A. 677, dokument datowany 14 lipca 1947, skan z oryginału, wykonany 29.11.2020, APA.

³⁰ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, *Zeszyt Ewidencyjny*, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

³¹ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

³² W. Chocianowicz, *W 50-lecie powstania Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie*, Londyn 1969, s. 410-411.

³³ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

³⁴ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, *Zeszyt Ewidencyjny*, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

³⁵ M. Wańkowicz, *Wrzesień żagwiący*, Polonia, Warszawa 1990, s. 200, cytata: „...Na drugi dzień następuje ponowny nalot na Brody. Już nie na samoloty, których nie ma, ale na dworzec, na którym stoi czterdzieści wagonów z amunicją. I wówczas, ze zmiażdżonego w dniu wczorajszym lotniska – kiedy już poczęły eksplodować wagony – idzie jakaś donkiszocka seria. To kapitan dyplomowany, obserwator, Stanisław Poziomek, sam na pustym polu ostrzeliwuje z karabinu maszynowego przelatujące samoloty. Z towarzyszących bombowcom meserszmitów – posłano trzy maszyny, a by zadały szaleńcowi *coup de grace*. Uwzięły się na Poziomka, nurkują po kolei, kurzy się koło niego od strzałów, ale i on się uwziął. Ktoś w niebie uśmiechnął się smutno i skinął ręką – niech tam ma... Zestrzelił Poziomek dwie maszyny niemieckie. Na ostatnie podzwonne polskiemu lotnictwu.”

³⁶ Patrz również: *Kpt. dypl. obs. Stanisław Poziomek. Meldunek w sprawie obrony przeciwlotniczej transportu kolejowego II rzutu Kwatery Głównej Naczelnego Wodza na stacji kolejowej Brody w nocy z 13 na 14 września 1939 r.*, w: *Wojskowe Teki Archiwalne*, t. 3 / 4: *Polska obrona przeciwlotnicza 1939 cz. 4 relacje*, Warszawa 2013, s. 339-342

³⁷ Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, *Zeszyt Ewidencyjny*, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

³⁸ Tamże.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ Tamże.

⁴² Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

⁴³ Niemiecka ofensywa na Francję rozpoczęła się 10.05.1940 i zakończyła rozejmem w Compiègne podpisanym 22.06.1940 r., choć walki trwały jeszcze 3 dni dłużej do 25 czerwca.

⁴⁴ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

⁴⁵ R. Gretzkyngier, W. Matusiak, W. Wójcik, J. Zieliński, *Ku czci poległych lotników 1939-1945*, Agencja Lotnicza ALTAIR, Warszawa 2006, s. 416. (12 Operational Training Unit RAF (12 OTU) został sformowany w kwietniu 1940 w Benson, opodal Wallingford, w południowym Oxfordshire, w Anglii).

⁴⁶ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.

⁴⁷ Tamże.

⁴⁸ J. Zieliński, T. Krzystek, *Dowódcy dywizjonów Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie*, Redakcja Czasopism WLOP przy współpracy z Domem Wydawniczym Bellona, Poznań 2002, s. 183.

- ⁴⁹ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.
- ⁵⁰ Informacja z brytyjskiego wniosku o nadanie Distinguished Flying Cross, zamieszczona na stronie „Traces of war”, [https://www.tracesofwar.com/persons/73199/Poziomek-Stanislaw.htm], [dostęp 18.05.2022].
- ⁵¹ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.
- ⁵² Tamże.
- ⁵³ Informacja z brytyjskiego wniosku o nadanie Distinguished Flying Cross, zamieszczona na stronie „Traces of war”, [https://www.tracesofwar.com/persons/73199/Poziomek-Stanislaw.htm], [dostęp 18.05.2022].
- ⁵⁴ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020, APA.
- ⁵⁵ Brytyjski stopień wojskowy Wing Commander, w skrócie W/Cdr, odpowiadał polskiemu stopniowi podpułkownika. Mjr. dypl. obs. Stanisław Poziomek posiadał przez pewien czas, minimum 9 miesięcy, wyższy stopień brytyjski niż polski.
- ⁵⁶ Dokument Brytyjski informujący o tym, że Wing Commander Stanisław Poziomek został z dniem 1 stycznia 1943 wpisany do rejestru kawalerów Zaszczytnego Krzyża Lotniczego, skan oryginału wykonany 20.03.2009, APA.
- ⁵⁷ Podczas II wojny światowej 191 żołnierzy Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie odznaczonych zostało DFC, w tym: 186 po raz pierwszy, 5 po raz drugi i 1 po raz trzeci (Stanisław Skalski), [https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzyż%BC_Wybitnej_S%BC%82u%BCby_Lotniczej], [dostęp 13 maja 2022].
- ⁵⁸ K. Kaczmarek, *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*, Rzeszów-Warszawa: IPN 2020, s.74.
- ⁵⁹ S. Sęp-Szarzyński, *Trop legendy*, Kultura Nr 9/143, Paryż 1959, s. 99.
- ⁶⁰ Tamże, s. 105-106.
- ⁶¹ F. Kalinowski, *Lotnictwo Polskie w Wielkiej Brytanii 1940-1945*, Instytut Literacki, Paryż 1969, s. 342-343.
- ⁶² Tamże.
- ⁶³ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 30.11.2020, APA.
- ⁶⁴ K. Kaczmarek, *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*, Rzeszów-Warszawa: IPN 2020, s.75.
- ⁶⁵ Niemiecka Agencja „Transocean” poinformowała 11 kwietnia 1943 r. o "odkryciu masowego grobu ze zwłokami 3 000 oficerów polskich" w Katyniu, a dwa dni później (13.04.1943) informacje te ogłoszono oficjalnie na konferencji w Berlinie. Nota rządu ZSRR z oświadczeniem o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z rządem RP została przekazana, na ręce polskiego ambasadora w ZSRR, dnia 25.04.1943.
- ⁶⁶ F. Kalinowski, *Lotnictwo Polskie w Wielkiej Brytanii 1940-1945*, Instytut Literacki, Paryż 1969, s. 346.
- ⁶⁷ K. Kaczmarek, *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*, Rzeszów-Warszawa: IPN 2020, s.72-75, 289.
- ⁶⁸ Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, *Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk.dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087*. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 30.11.2020, APA.
- ⁶⁹ Tamże.
- ⁷⁰ O. Cumft, H. Kujawa, *Księga Lotników Polskich poległych zmarłych i zaginionych 1939-1946*, MON, Warszawa 1989, s. 446-447.
- ⁷¹ Pismo w języku hiszpańskim na druku Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Bilbao i jego tłumaczenie na język Polski, datowane październik 1944, zawierające informacje na temat wyłowienia ciała lotnika polskiego Stanisława Poziomka oraz jego pochówku, kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmüllera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.
- ⁷² Testament Stanisława Poziomka spisany 15.08.1942, skan oryginalnego dokumentu będącego w posiadaniu rodziny zmarłego, wykonany 20.03.2009, APA.
- ⁷³ J. Zieliński, T. Krzystek, *Dowódcy dywizjonów Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie*, Redakcja Czasopism WLOP przy współpracy z Domem Wydawniczym Bellona, Poznań 2002, s.184.
- ⁷⁴ S. Sęp-Szarzyński, *Trop legendy*, Kultura Nr 9/143, Paryż 1959, s. 107.
- ⁷⁵ List mjra dypl. J. Kalinieckiego skierowany do mjra pil. R. Stadtmüllera, datowany 30.04.1993, którego kopia znajduje się w posiadaniu potomków Stanisława Poziomka, kserokopia wykonana 20.03.2009, APA.

4.1. Zdjęcia.

Prezentowane skany zdjęć pochodzą z archiwum prywatnego autora. Oryginały znajdują się w zasobach rodziny Stanisława Poziomka.

kpr. pchor. Stanisław Poziomek, 29.11.1929 r.

ppor. Stanisław Poziomek w 36 pp, 1931 r.

por. Stanisław Poziomek w 5 pl, Wilno 1935 r.

por. Stanisław Poziomek w stroju lotniczym.

por. Stanisław Poziomek w 53. Eskadrze Towarzyszącej 5. Pułku Lotniczego. Siedzi pierwszy z prawej. Lida, lato 1936 r.

Ślub Stanisława Poziomka z Janiną Mackiewiczówną, Wileńszczyzna, majątek Aloizberg 25.09.1937 r.

Załoga 304-go Dywizjonu Bombowego Ziemi Śląskiej. Dowódca dywizjonu mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek siedzi w środku w pierwszym rzędzie. Baza lotnicza Lindholm 1942 r., Wielka Brytania.

Załoga po locie bojowym. Trzeci z lewej mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek.

Na zdjęciu z prawej:

Akt uroczystego przekazania sztandaru Polskich Sił Powietrznych kolejnemu dywizjonowi, marzec 1942. Przekazuje w imieniu Dywizjonu myśliwskiego 303 dowódca Eskadry „B” por. pil. Kazimierz Daszewski, przyjmuje mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek dowódca Dywizjonu bombowego 304.

Obaj zginęli śmiercią lotnika.

mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek, zdjęcie wykonane przed 1 stycznia 1943 r.

ppłk dypl. obs. Stanisław Poziomek, ostatnie zdjęcie wykonane po 23 września 1943 r.

Na zdjęciu u góry:

Oryginalne odznaczenia bojowe ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka, od lewej: Order Wojenny Virtuti Militari V klasy (nr 09114), Krzyż Walecznych nadany czterokrotnie, brytyjski Distinguished Flying Cross (Zaszczytny Krzyż Lotniczy). Zdjęcie autora.

Na zdjęciu po prawej:

Mogiła ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao (Hiszpania), pole 2, rząd B, grób 1 (pozycja w spisie pochowanych 731).

Źródło:

[<https://niebieskaeskadra.pl/?control=8&id=987&t>

5. Życiorys ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka – wersja skrócona.

Poniższa wersja życiorysu została opracowana na podstawie życiorysów zamieszczonych w opracowaniach książkowych, a poddanych ocenie krytycznej w tabeli 1 na str. 3. Jest ona rekomendowana do wykorzystywania w internecie i wszędzie tam, gdzie wersja pełna zostanie uznana za zbyt długą.

ppłk dypl. obs. Stanisław Poziomek

Urodził się 22 marca 1908 r. w Potoczku, powiat iłżecki, gubernia radomska, Królestwo Polskie. Syn Stanisława i Marii z d. Chyckiej. Egzamin dojrzałości złożył w Chełmie, w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim. W latach 1928-1931 w SP Piechoty w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej. Podporucznikiem mianowany 15 sierpnia 1931 z 15 lokatą i przydziałem do 36 PP Legii Akademickiej w Warszawie. 15 października 1933 skierowany na kurs aplikacyjny obserwatorów w CWOL w Dęblinie, który ukończył 30 sierpnia 1934 r., z 1 lokatą. Porucznikiem mianowany 1 stycznia 1934 r. Po odbyciu rocznej praktyki w 5 PL został przeniesiony do korpusu oficerów lotnictwa. Służył w 53 ET tegoż pułku. W latach 1937-1939 ukończył Wyższą Szkołę Wojenną (Promocja XVIII). Kapitanem mianowany 19 marca 1939 r. Po czym przydzielony do Sztabu Lotniczego przy Sztabie Głównym WP. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. 18 września przekroczył granicę polsko-rumuńską w Kutach. Stąd przedostał się do Francji, a po jej kapitulacji do Wielkiej Brytanii. Odbył przeszkolenie lotnicze w 12 OTU. W sierpniu 1940 r. przydzielony do 305 DB Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej na stanowisko oficera strzeleckiego. 20 czerwca 1941 nadano mu polowy znak obserwatora i mianowano dowódcą eskadry „A”. Majorem mianowany 1 września 1941 r. 11 listopada 1941 objął stanowisko dowódcy 304 DB Ziemi Śląskiej. Dowodził nim przez 9 m-cy, w okresie wzmożonego wysiłku bojowego, do 15 sierpnia 1942 r. Po zakończeniu służby liniowej przeniesiony do Inspektoratu PSP w Londynie. Wziął udział w tzw. spisku przeciw gen. obs. Stanisławowi Ujejskiemu. Został za to odsunięty od służby i osadzony w Stacji Zbornej Oficerów w Rothesay na wyspie Bute. Po tragicznej śmierci gen. Władysława Sikorskiego przywrócony do służby. 23 września 1943 r. objął stanowisko zastępcy szefa sztabu Inspektoratu PSP. Podpułkownikiem mianowany 1 września 1943 r. W czasie wizytowania 304 Dywizjonu, z okazji zmiany dowódcy, zgłosił się jako „nadliczbowy” do składu załogi Wellingtona Mk-XIV 2A (HF-188). Wystartowali z zadaniem patrolowania rejonu Zatoki Biskajskiej i zwalczania okrętów podwodnych. Samolot został zestrzelony do morza, w nocy 10/11 kwietnia 1944 r., cała załoga zginęła. Morze oddało, jako jedyne, ciało ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka. Zostało wyłowione 22 września 1944 w porcie Santander (Hiszpania) i pochowane tego samego dnia na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao.

Odnaczone: Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari nr 09114, 4-krotnie Krzyżem Walecznych, 3-krotnie Medalem Lotniczym, Polowym Znakiem Obserwatora oraz brytyjskim Distinguished Flying Cross.

6. Bibliografia

Źródła

Archiwum Prywatne Autora [APA]: **1)** *Pismo w języku hiszpańskim na druku Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Bilbao i jego tłumaczenie na język Polski, datowane październik 1944, zawierające informacje na temat wyłowienia ciała lotnika polskiego Stanisława Poziomka oraz jego pochówku, kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmullera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009; 2)* *PRK św. Jakuba w Warszawie, świadectwo ur. i chrztu Barbary Janiny Poziomek, 1938 A. 677, dokument datowany 14 lipca 1947, skan z oryginału, wykonany 29.11.2020; 3)* *Komisja Likwidacyjna P.S.P. Wydział Personalny, Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers. III., Londyn, 29.10.1947, Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. pplk dypl. obs. POZIOMEK Stanisława, P.0087. Dokument oryginalny z pieczęcią D.S.P. i podpisem wystawcy, skan wykonany 29.11.2020; 4)* *Poziomek Stanisław No.: P.0087, Lotnictwo, oficer służby stałej, Stacja zborna Lyon, Zeszyt Ewidencyjny, oryginał, niedatowany, wypełniony własnoręcznie przez kpt. dypl. obs. Stanisława Poziomka po przybyciu do Stacji Zbornej w Lyonie (zapewne 15-31.10.1940), kserokopia oryginału opatrzona pieczęcią PI&SMA Ref. No LOT.A.V.106/8, przesłana, w pakiecie z kopiami innych dokumentów, na ręce mjr pil. R. Stadtmullera, przez IP&MGS/L 14.08.1992. Kserokopia wykonana 20.03.2009; 5)* *Kuratorium Okręgu Szkolnego wileńskiego w Wilnie, Państwowa Komisja Egzaminacyjna, Świadectwo Dojrzałości Nr 2232, wystawione na nazwisko Stanisława Poziomka, dnia 5.10.1937, skan z oryginału wykonany 20.03.2009; 6)* *Dokument Brytyjski informujący o tym, że Wing Commander Stanisław Poziomek został z dniem 1 stycznia 1943 wpisany do rejestru kawalerów Zaszczytnego Krzyża Lotniczego, skan oryginału wykonany 20.03.2009; 7)* *Testament Stanisława Poziomka spisany 15.08.1942, skan oryginalnego dokumentu będącego w posiadaniu rodziny zmarłego, wykonany 20.03.2009; 8)* *List mjra dypl. J. Kalinieckiego skierowany do mjra pil. R. Stadtmullera, datowany 30.04.1993, którego kopia znajduje się w posiadaniu potomków Stanisława Poziomka, kserokopia wykonana 20.03.2009.*

Opracowania

Chlebowski B., *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, Warszawa 1893.

Chocianowicz W., *W 50-lecie powstania Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie*, Londyn 1969.

Cumft O., Kujawa H., *Księga Lotników Polskich poległych zmarłych i zaginionych 1939-1946*, Warszawa 1989.

Gretzyngier R., Matusiak W., Wójcik W., Zieliński J., *Ku czci poległych lotników 1939-1945*, Warszawa 2006,

Janicki P., Leszczyński M., *Szkoła Podchorążych Piechoty w Komorowie*, w: *Wielka Księga Piechoty Polskiej 1918-1939*, t. 35, Warszawa 2019.

Jaśkiewicz Ł., *304 Dywizjon Bombowy „Ziemi Śląskiej im. Ks. Józefa Poniatowskiego”*, Oświęcim 2013.

Kaczmarowski K., *Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940-1943)*, Rzeszów-Warszawa: IPN 2020.

Kalinowski F., *Lotnictwo Polskie w Wielkiej Brytanii 1940-1945*, Paryż 1969.

Konarski M., *Dywizjon 304 Wellingtony przeciwko U-bootom*, wyd. Stratus 2005.

Litauer S., *Zmierzch „Londynu”*, V. *Śmierć Sikorskiego*, Dziennik Rzeczpospolita Rok II/Nr 56, Warszawa – Łódź – Kraków – Lublin dn. 1.03.1945 r.

Rzeczpospolita Podchorążacka, numer nominacyjny, pamiątka lat szkolnych 1928-1931 promocji 38-ej im. Gen. Edwarda Rydza-Śmigłego, Ostrów Mazowiecka 1931.

Sadkowski W., *Żołnierze – dowódcy, ppłk Stanisław Poziomek*, w: *Ziemia Lipska wybrane zagadnienia z dziejów*, red. Barański C., t. 3, Sandomierz 2009.

Sęp-Szarzyński S., *Trop legendy*, Paryż 1959.

Sulewski W., „Sen” kapitana Sępa, Kulisy Nr 26/227 z dn. 25.06.1961 r.

Szkoła Podchorążych Piechoty, Księga Pamiątkowa 1830-29.XI-1930, Szkice z dziejów szkół piechoty polskiej, red. A. Sujkowski, H. Zieliński, W. Lenkiewicz, Ostrów-Komorowo 1930.

Wańkiewicz M., *Wrzesień żagwiący*, Warszawa 1990.

Wesołowski A., *Wojskowe Teki Archiwalne*, t. 3 / 4: *Polska obrona przeciwlotnicza 1939 cz. 4 relacje*, Warszawa 2013.

Zieliński J., *305 Dywizjon Bombowy Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*, Warszawa 2004.

Zieliński J., Krzystek T., *Dowódcy dywizjonów Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie*, Poznań 2002.

Zasoby Internetowe

Bilbao British Cemetery, [<https://www.cwgc.org/visit-us/find-cemeteries-memorials/cemetery-details/54334/>].

Krzyż Wybitnej Służby Lotniczej, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzy%C5%BC_Wybitnej_%C5%82u%C5%BCby_Lotniczej].

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej podpułkownika Stanisława Poziomka w Tarłowie, [<https://muzeum1939.pl/odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-podpulkownika-stanislaw-poziomka-w-tarlowie/aktualnosci/5303.html>].

Poziomek Stanisław – Traces of war, [<https://www.tracesofwar.com/persons/73199/Poziomek-Stanislaw.htm>].

Poziomek Stanisław, [<https://listakrzystka.pl/poziomek-stanislaw/>].

PRK Tarłów, KUMZ z lat 1810-1873, [<https://metryki.genbaza.pl/genbaza,list,96533,1>].

PRK Tarłów, KUMZ z lat 1874-1914, [<https://metryki.genbaza.pl/genbaza,list,108128,1>].

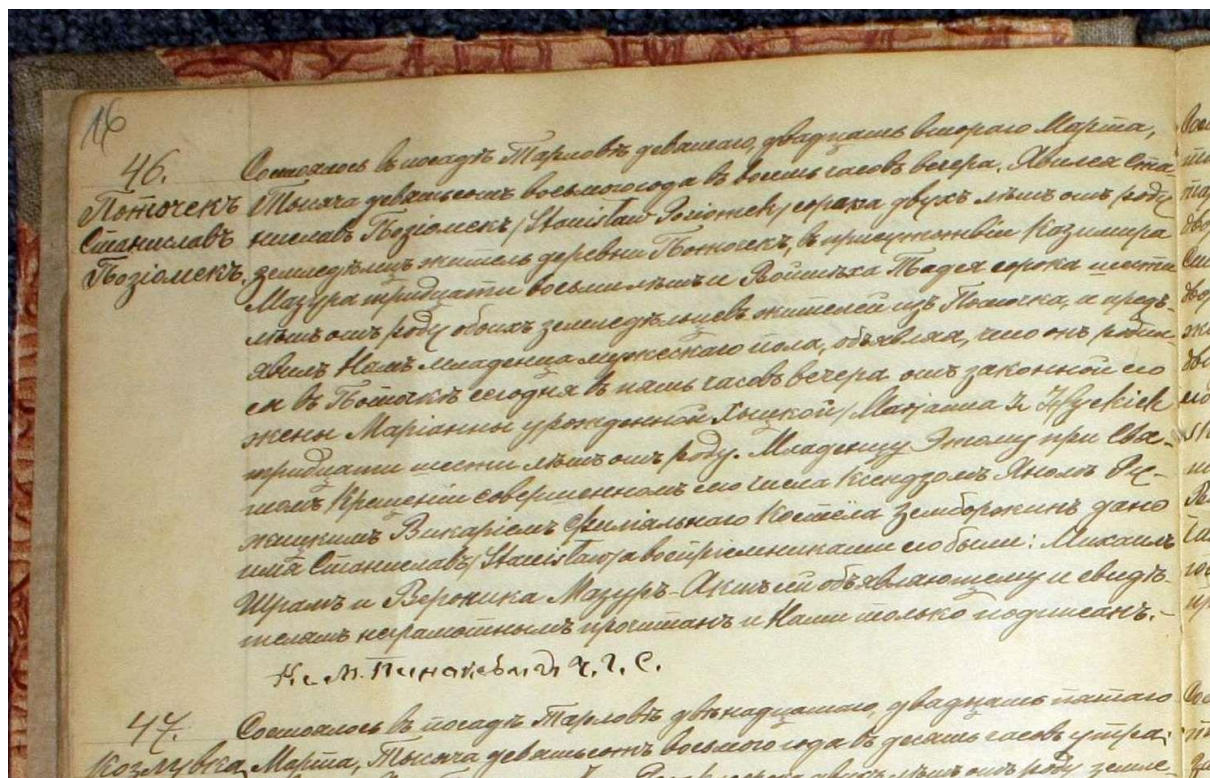
PRK Tarłów, KUMZ, [<https://www.familysearch.org/search/image/index?owc=9R1H-W38%3A21713801%2C61636001%3Fcc%3D1407440>].

Stanisław Poziomek, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Poziomek].

Wyszukiwarka miejsc pochówku polskich lotników – Stanisław Poziomek, [<https://niebieskaeskadra.pl/?control=8&id=987&title=poziomek-stanislaw>].

7. Załączniki

Zał. 1. Akt urodzenia Stanisława Poziomka (oryginał w języku rosyjskim).

Akt Nr.46

„Działo się w osadzie Tarłów dnia 09.03 / 22.03.1908 roku o godzinie 20:00. Stawił się Stanisław Poziomek, lat 42, rolnik, zamieszkały we wsi Potoczek, w obecności Kazimierza Mazura lat 38 i Wojciecha Tadeja lat 46, obu zamieszkałych w Potoczku i okazał nam dziecię płci męskiej, oświadczając iż takowe urodzone jest w Potoczku dzisiaj o godzinie 17:00 z jego Małżonki Marianny z Hyckich lat 36 mającej.

Dziecięciu temu na Chrzcie Świętym, w dniu dzisiejszym odbytym, przez księdza Jana Rużyckiego Wikarego filialnego kościoła w Zemborzynie, nadane zostało imię Stanisław. Rodzicami Chrzestnymi byli: Michał Szram i Weronika Mazur. Akt ten oświadczającemu i świadkom niepiśmiennym przeczytany, a następnie przez nas tylko podpisany został.

[Ks. M. Pinakiewicz]”

Załącznik 2. Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka, P.0087.

(Strona 1/2). APA.

KOMISJA LIKWIDACYJNA P.S.P.
WYDZIAŁ PERSONALNY

Ref.: D.S.P. 15023/6/Pers.-III.
Londyn, dnia 29 października 1947r.

W y c iąg

z zeszytu ewidencyjnego śp. ppłk. dypl. obs. POZIOMK Stanisława, P.0087.

Nazwisko i Imię		Stanisław POZIOMK	Przebieg służby wojskowej				
			Data	Rodzaj zmiany	Formacja	Stanowisko	Podstawa
Stosunek do służby wojskowej		oficer służby stałej	1.9.1928.	Wcielony	Szk. Pch. Piech.	uczeń	zeszyt ewiden.
Stopień		podpułkownik	15.8.1931.	Mianowany podporucznikiem	36 p.p.	D-ca plut.	"
Starszeństwo		1.9.1943.	15.10.1933.	Przydzielony na kurs obs.	C.W. Lotn.	uczeń obs.	"
Urodzony	Data	22.3.1908.	19.3.1934.	Mianowany porucznikiem	"	"	"
	Miejsce i pow.	Potoczek; pow. Iłża	31.8.1934.	Przeniesiony	5.p. Lotn.	ofic. mł. esk. obs.	"
	Województwo	Kielce	1.7.1947.	Pow.iany na	Wyższa Szk.	słuchacz	"
Stan rodzinny		żonaty	1.11.1937.	Nadano znak obs. II klasy	"	"	Pod t.j.n. do Dz. Pers. No. 1/58.
Nazwisko panieńskie i imię żony		Mackiewicz Janina	19.3.1939.	Mianowany kapitanem	"	"	zeszyt ewidenc.
Data zawarcia zw. małżeńskiego		25.9.1937.	19.8.1939.	Przydzielony	Sztab GZ. Nacz. Dow. Lotn.	Ref. zaop.	"
Imiona i data urodz. dzieci		Barbara - córka 7.8.1938.	18.9.1939.	Przekroczył gr. Rumunii	"	"	"
Odznaczenia wojskowe		Virtuti Militari kl. V. Krzyż Walecznych 4-krotnie	15.3.1940.	Przybył do Francji	P.S.P. Dow. Lotn.	Oddz. I. Ref.	"
		Medal Lotniczy	4.7.1940.	Przybył do Anglii	P.S.P.	"	kartoteka ewidenc.
		Bronzowy Medal za długoletnią służbę, Polowy znak obs.	26.8.1940.	Przydzielony	304 Dyw. Bomb.	ofic. strz.	"
		Brytyjski Order: D.F.C.	20.6.1941.	Nadano Polowy Znak obs.	"	"	"
			11.11.1941.	Wyznaczony na D-cę Dyonu	304 "	D-ca Dyonu	"
Specjalność wojskowa		obserwator	1.9.1941.	Mianowany majorem	"	"	"
			18.8.1942.	Przydzielony	Dow. Lotn.	Wydz. Org.	"
			21.4.1943.		St. Zborna Ofic. Rothesay		"

Zal. 2 cd. Wyciąg z zeszytu ewidencyjnego śp. ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka, P.0087.

(Strona 2/2). APA.

Nazwisko i Imię	Stanisław POZIOMK	Przebieg służby wojskowej				
		Data	Rodzaj zmiany	Formacja	Stanowisko	Podstawa
		23.9. 1943.	Przydzielony	Dow.Lotn.	Szef Sztabu	kartoteka ewidenc.
		1.9. 1943.	Mianowany pod- pułkownikiem	"	"	Rozkaz D.S.P. N.9/43/ /tjn.
		10/11. 1944.	Zaginął podczas wykonywania lotu operac.w 504 Dyonis	"	"	Ewidencja strat Pers.PSP.
			Pismem Air Ministry Ref:B.J./A.F.L.1/7 z dn.18.10.44 stwierdzono, że śp.ppłk. POZIOMK podczas wykonywania w.w.lotu utonął w morzu.			
			Pochowany na cmentarzu Brytyjskim w BILBAO - Hiszpania.			
Zgodność powyższych danych z zeszytem ewidencyjnym, kartoteką ewidencyjną i ewidencją strat personelu P.S.P. - stwierdzam.						
						
S. M. I. E. G. U. L. A. ppłk. pil. 1941 18.9.1947 15.7.1947 14.7.1947 13.6.1947 12.6.1947 11.6.1947 10.6.1947 9.6.1947 8.6.1947 7.6.1947 6.6.1947 5.6.1947 4.6.1947 3.6.1947 2.6.1947 1.6.1947 31.5.1947 30.5.1947 29.5.1947 28.5.1947 27.5.1947 26.5.1947 25.5.1947 24.5.1947 23.5.1947 22.5.1947 21.5.1947 20.5.1947 19.5.1947 18.5.1947 17.5.1947 16.5.1947 15.5.1947 14.5.1947 13.5.1947 12.5.1947 11.5.1947 10.5.1947 9.5.1947 8.5.1947 7.5.1947 6.5.1947 5.5.1947 4.5.1947 3.5.1947 2.5.1947 1.5.1947 31.4.1947 30.4.1947 29.4.1947 28.4.1947 27.4.1947 26.4.1947 25.4.1947 24.4.1947 23.4.1947 22.4.1947 21.4.1947 20.4.1947 19.4.1947 18.4.1947 17.4.1947 16.4.1947 15.4.1947 14.4.1947 13.4.1947 12.4.1947 11.4.1947 10.4.1947 9.4.1947 8.4.1947 7.4.1947 6.4.1947 5.4.1947 4.4.1947 3.4.1947 2.4.1947 1.4.1947 31.3.1947 30.3.1947 29.3.1947 28.3.1947 27.3.1947 26.3.1947 25.3.1947 24.3.1947 23.3.1947 22.3.1947 21.3.1947 20.3.1947 19.3.1947 18.3.1947 17.3.1947 16.3.1947 15.3.1947 14.3.1947 13.3.1947 12.3.1947 11.3.1947 10.3.1947 9.3.1947 8.3.1947 7.3.1947 6.3.1947 5.3.1947 4.3.1947 3.3.1947 2.3.1947 1.3.1947 31.2.1947 30.2.1947 29.2.1947 28.2.1947 27.2.1947 26.2.1947 25.2.1947 24.2.1947 23.2.1947 22.2.1947 21.2.1947 20.2.1947 19.2.1947 18.2.1947 17.2.1947 16.2.1947 15.2.1947 14.2.1947 13.2.1947 12.2.1947 11.2.1947 10.2.1947 9.2.1947 8.2.1947 7.2.1947 6.2.1947 5.2.1947 4.2.1947 3.2.1947 2.2.1947 1.2.1947 31.1.1947 30.1.1947 29.1.1947 28.1.1947 27.1.1947 26.1.1947 25.1.1947 24.1.1947 23.1.1947 22.1.1947 21.1.1947 20.1.1947 19.1.1947 18.1.1947 17.1.1947 16.1.1947 15.1.1947 14.1.1947 13.1.1947 12.1.1947 11.1.1947 10.1.1947 9.1.1947 8.1.1947 7.1.1947 6.1.1947 5.1.1947 4.1.1947 3.1.1947 2.1.1947 1.1.1947 31.12.1946 30.12.1946 29.12.1946 28.12.1946 27.12.1946 26.12.1946 25.12.1946 24.12.1946 23.12.1946 22.12.1946 21.12.1946 20.12.1946 19.12.1946 18.12.1946 17.12.1946 16.12.1946 15.12.1946 14.12.1946 13.12.1946 12.12.1946 11.12.1946 10.12.1946 9.12.1946 8.12.1946 7.12.1946 6.12.1946 5.12.1946 4.12.1946 3.12.1946 2.12.1946 1.12.1946 31.11.1946 30.11.1946 29.11.1946 28.11.1946 27.11.1946 26.11.1946 25.11.1946 24.11.1946 23.11.1946 22.11.1946 21.11.1946 20.11.1946 19.11.1946 18.11.1946 17.11.1946 16.11.1946 15.11.1946 14.11.1946 13.11.1946 12.11.1946 11.11.1946 10.11.1946 9.11.1946 8.11.1946 7.11.1946 6.11.1946 5.11.1946 4.11.1946 3.11.1946 2.11.1946 1.11.1946 31.10.1946 30.10.1946 29.10.1946 28.10.1946 27.10.1946 26.10.1946 25.10.1946 24.10.1946 23.10.1946 22.10.1946 21.10.1946 20.10.1946 19.10.1946 18.10.1946 17.10.1946 16.10.1946 15.10.1946 14.10.1946 13.10.1946 12.10.1946 11.10.1946 10.10.1946 9.10.1946 8.10.1946 7.10.1946 6.10.1946 5.10.1946 4.10.1946 3.10.1946 2.10.1946 1.10.1946 31.9.1946 30.9.1946 29.9.1946 28.9.1946 27.9.1946 26.9.1946 25.9.1946 24.9.1946 23.9.1946 22.9.1946 21.9.1946 20.9.1946 19.9.1946 18.9.1946 17.9.1946 16.9.1946 15.9.1946 14.9.1946 13.9.1946 12.9.1946 11.9.1946 10.9.1946 9.9.1946 8.9.1946 7.9.1946 6.9.1946 5.9.1946 4.9.1946 3.9.1946 2.9.1946 1.9.1946 31.8.1946 30.8.1946 29.8.1946 28.8.1946 27.8.1946 26.8.1946 25.8.1946 24.8.1946 23.8.1946 22.8.1946 21.8.1946 20.8.1946 19.8.1946 18.8.1946 17.8.1946 16.8.1946 15.8.1946 14.8.1946 13.8.1946 12.8.1946 11.8.1946 10.8.1946 9.8.1946 8.8.1946 7.8.1946 6.8.1946 5.8.1946 4.8.1946 3.8.1946 2.8.1946 1.8.1946 31.7.1946 30.7.1946 29.7.1946 28.7.1946 27.7.1946 26.7.1946 25.7.1946 24.7.1946 23.7.1946 22.7.1946 21.7.1946 20.7.1946 19.7.1946 18.7.1946 17.7.1946 16.7.1946 15.7.1946 14.7.1946 13.7.1946 12.7.1946 11.7.1946 10.7.1946 9.7.1946 8.7.1946 7.7.1946 6.7.1946 5.7.1946 4.7.1946 3.7.1946 2.7.1946 1.7.1946 31.6.1946 30.6.1946 29.6.1946 28.6.1946 27.6.1946 26.6.1946 25.6.1946 24.6.1946 23.6.1946 22.6.1946 21.6.1946 20.6.1946 19.6.1946 18.6.1946 17.6.1946 16.6.1946 15.6.1946 14.6.1946 13.6.1946 12.6.1946 11.6.1946 10.6.1946 9.6.1946 8.6.1946 7.6.1946 6.6.1946 5.6.1946 4.6.1946 3.6.1946 2.6.1946 1.6.1946 31.5.1946 30.5.1946 29.5.1946 28.5.1946 27.5.1946 26.5.1946 25.5.1946 24.5.1946 23.5.1946 22.5.1946 21.5.1946 20.5.1946 19.5.1946 18.5.1946 17.5.1946 16.5.1946 15.5.1946 14.5.1946 13.5.1946 12.5.1946 11.5.1946 10.5.1946 9.5.1946 8.5.1946 7.5.1946 6.5.1946 5.5.1946 4.5.1946 3.5.1946 2.5.1946 1.5.1946 31.4.1946 30.4.1946 29.4.1946 28.4.1946 27.4.1946 26.4.1946 25.4.1946 24.4.1946 23.4.1946 22.4.1946 21.4.1946 20.4.1946 19.4.1946 18.4.1946 17.4.1946 16.4.1946 15.4.1946 14.4.1946 13.4.1946 12.4.1946 11.4.1946 10.4.1946 9.4.1946 8.4.1946 7.4.1946 6.4.1946 5.4.1946 4.4.1946 3.4.1946 2.4.1946 1.4.1946 31.3.1946 30.3.1946 29.3.1946 28.3.1946 27.3.1946 26.3.1946 25.3.1946 24.3.1946 23.3.1946 22.3.1946 21.3.1946 20.3.1946 19.3.1946 18.3.1946 17.3.1946 16.3.1946 15.3.1946 14.3.1946 13.3.1946 12.3.1946 11.3.1946 10.3.1946 9.3.1946 8.3.1946 7.3.1946 6.3.1946 5.3.1946 4.3.1946 3.3.1946 2.3.1946 1.3.1946 31.2.1946 30.2.1946 29.2.1946 28.2.1946 27.2.1946 26.2.1946 25.2.1946 24.2.1946 23.2.1946 22.2.1946 21.2.1946 20.2.1946 19.2.1946 18.2.1946 17.2.1946 16.2.1946 15.2.1946 14.2.1946 13.2.1946 12.2.1946 11.2.1946 10.2.1946 9.2.1946 8.2.1946 7.2.1946 6.2.1946 5.2.1946 4.2.1946 3.2.1946 2.2.1946 1.2.1946 31.1.1946 30.1.1946 29.1.1946 28.1.1946 27.1.1946 26.1.1946 25.1.1946 24.1.1946 23.1.1946 22.1.1946 21.1.1946 20.1.1946 19.1.1946 18.1.1946 17.1.1946 16.1.1946 15.1.1946 14.1.1946 13.1.1946 12.1.1946 11.1.1946 10.1.1946 9.1.1946 8.1.1946 7.1.1946 6.1.1946 5.1.1946 4.1.1946 3.1.1946 2.1.1946 1.1.1946						

Sporządzono - poświadczono
odpis ze ur. rep. 5182
Państw. Biuro Not. w Katowicach

Sporządzono - poświadczono
odpis ze ur. rep. 1883/61
Państw. Biuro Not. w Katowicach
dnia 14.11.61

Zal. 3. Dokument sporządzony przez Inspektorat Lotnictwa, Londyn 12.04.1944, „Nie powrócili z lotu operacyjnego 304 Dyon – 10/11.IV.1944”, pobrano ze strony PI&SM/L.

A. XII. 1/44 49

INSPEKTORAT LOTNICTWA

Londyn, dnia 12 kwietnia 1944r.

Nie powrócili z lotu operacyjnego:

304 dyon- dnia 10/11.IV.1944r.

784143	sierż.pil.	Czekalski Wacław	- ur.1918	KW.2
P.0463	por.pil.	Małynicz Lech Kazimierz-	ur.1914	
P.0049	mjr.obs.	Stanczuk Edward Tytus -	ur.1903	
P.0087	ppłk.obs.	Poziomek Stanisław-	ur.1908	V.M.; KW.4
792851	sierż.strz.	Siadecki Edward	-ur.1920	KW.1
	rtg.			
781111	plut.strz.	Matlak Franciszek	-	KW.1
703941	kpr.strz.	Szpinalski Bogusław		KW.1

Z r. Inspektora Lotnictwa
Szef Wydz.Pers.

[Signature]
LEWKOWICZ
ppłk.obs.

Rozdzielnik:
Szef Gabinetu N.W.
Oddział II. Sztabu N.W.
Wydz.Tech. Insp. Lotn.
" Wyw.Obr. Insp. Lotn.
Ad akta.

[Blue Stamp: 11 Dof. Lotn. 15. IV. 1944]

Zal. 4. Certyfikat pobrany ze strony brytyjskiej fundacji Commonwealth War Graves, dotyczący grobu ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao, źródło:[<https://www.cwgc.org/find-records/find-war-dead/casualty-details/7504148/STANISLAW%20POZIOMEK/>], [dostęp 12 lipca 2021].

In Memory Of
Podpulkownik

STANISLAW POZIOMEK

Distinguished Flying Cross
Service Number: P/0087

304 Sqdn., Polish Air Force who died on 11 April 1944 Age 36

Remembered with Honour
BILBAO BRITISH CEMETERY
Plot 2. Row B. Grave 1.

|||||
COMMONWEALTH
WAR GRAVES
|||||

Załącznik 5. List polskich lotników skierowany na ręce Prezydenta RP Władysława Raczkiewicza, do zrehabilitowania którego przyznał się, między innymi, mjr dypl. obs. Stanisław Poziomek. Źródło: F. Kalinowski, *Lotnictwo Polskie w Wielkiej Brytanii 1940-1945*, Instytut Literacki Paryż 1969 / Biblioteka Kultury, t. 182, s. 342-343.

„Czcigodny Panie Prezydencie!

W dniu 22 lutego 1943 r. na przyjęciu w ambasadzie sowieckiej był obecny Dowódca Lotnictwa Polskiego. Wiadomo nam, że ostatnimi czasy rząd sowiecki oficjalnie oświadczył, że anektowane we wrześniu 1939 r. Ziemie Polskie uważa za integralną część Związku Sowieckiego, a mieszkańców tych ziem za obywateli sowieckich. Mówiące o tym noty rządu ZSSR, skierowane do rządu Polskiego, nie dadzą się inaczej rozumieć, niż jako akt rozbioru Polski. Jednocześnie w Rosji pozbawiono naszych rodaków wszelkiej pomocy

i przystąpiono do wcielania ich do armii czerwonej. Wielu z nich wtrącono na powrót do straszliwych więzień i obozów, gdzie skazani są na niechybną śmierć z głodu i wyczerpania.

Fakt ten, ukrywany przed społeczeństwem polskim, zarówno w Kraju jak i na emigracji, jest faktem którego historyczna waga jest zbyt wielka, by stosunek do niego mógł się ograniczyć wyłącznie do płaszczyzny stosunków dyplomatycznych. Fakt ten stawia Naród Polski w obliczu niewątpliwego zamachu na bezcenne wartości moralne i materialne, w imię których podjęliśmy obecną wojnę.

Nie są nam znane dostatecznie przyczyny, dla których znajdujemy się jeszcze w stosunkach dyplomatycznych z ZSSR, ale jakimikolwiek by te przyczyny były, jest dla nas rzeczą całkowicie niewątpliwą, że dziś obecność żołnierza polskiego w sowieckiej ambasadzie jest splamieniem munduru który nosi. Jest dla nas rzeczą oczywistą, że żołnierz, który ściska dłoń katów swoich siostr i braci, dłoń nieobeschłą z polskiej krwi, dłoń grabieżcy Polskiej Ziemi, ten żołnierz hańbi mundur Rzeczypospolitej.

Panie Prezydencie! Chwała munduru Lotnika Polskiego — to nie chwała kupiona frazesami i fanfarami. Ta chwała została kupiona życiem naszych serdecznych druhów, którzy na ruinach Ruhry, Bremy, Hamburga i wielu innych wrogich miast wypisali swą krwią Imię Polskiego Lotnika. Ta chwała została kupiona żołnierskim czynem obrońców Londynu, w tym czasie, kiedy losy świata leżały w rękach kilkuset lotników. Dziś mundur Lotnika Polskiego budzi szacunek nawet u wrogów, budzi szacunek na całym świecie.

W imię czego cześć naszego munduru została ciśnięta na szalę niegodną naszego Narodu? W imię czego w grę zgubną, grę przypominającą żywo haniebne czasy rozbiorów, jest wciągnięte imię Lotnika Polskiego? Nam, którzy znamy wiele spraw tajonych przed naszymi walczącymi teraz kolegami, nie wolno pozwolić by sprawy, za które oni umierają, były rozmieniane na uniżone gesty wobec tych, którzy na naszej Ojczyźnie dokonywują zbrodni nie mniejszej niż nasi oficjalni wrogowie.

List ten Panie Prezydencie piszemy w głębokim przeświadczeniu, że stała się Lotnictwu Polskiemu wielka moralna krzywda, za którą Lotnictwo Polskie powinno otrzymać całkowite i rychłe zadośćuczynienie. Tego zadośćuczynienia Lotnictwo Polskie oczekuje od Pana, Panie Prezydencie, jako Najwyższego Zwierzchnika Sił Zbrojnych, podobnie jak Naród Polski oczekuje od Pana, Panie Prezydencie, jako piastuna legalnej władzy Rzeczypospolitej — decyzji, które byłyby godne Polski.

Zdajemy sobie sprawę, że pisząc ten list stajemy w kolizji z wojskowym regulaminem, ale ponad formalne nakazy istnieje dla nas prawo, które jest ponad wszystko święte, a prawem tym jest służba Bogu i Ojczyźnie, a Honorowi wierność. My żołnierze będziemy zawsze wierni tylko i wyłącznie Polsce, której majestat i niczym nieumniejszona konstytucyjna władza, spoczywa w rękach Pana Prezydenta.

Niech Bóg Wszechmocny da Ci Panie Prezydencie Dostojny moc i niezłomność decyzji w tej tragicznej chwili dziejowej.

Londyn, luty 1943”.

Załącznik 6. Tablica pamiątkowa ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka ufundowana przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tarłowskiej, umieszczona we wnęce muru okalającego kościół w Tarłowie, po lewej stronie od wejścia. Odsłonięcia tablicy dokonała wnuczka Stanisława Poziomka, Katarzyna de Bruijn z d. Rauszer, w czasie uroczystości zorganizowanej w dniu 7 maja 2022 r.

Treść tablicy: „BÓG HONOR OJCZYZNA / [od lewej: Polowy Znak Obserwatora, zdjęcie mjr. dypl. obs. Stanisława Poziomka, Odznaka 304 DB] / ppłk dypl. obs. Stanisław Poziomek / Urodzony 22.03.1908 w Potoczku. / Absolwent: Szkoły Powszechnej w Tarłowie, / Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Chełmie, / Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej, / Kursu aplikacyjnego obserwatorów dla oficerów innych broni w CWOL w Dęblinie / oraz / Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie – XVIII promocja 1937-1939. / Uczestnik wojny obronnej 1939 r. / Walkę kontynuował we Francji i w Wielkiej Brytanii. / Dowódca eskadry „A” 305. Dywizjonu Bombowego „Ziemi Wielkopolskiej i Lidzkiej”. / Dowódca 304. Dywizjonu Bombowego „Ziemi Śląskiej”. / Zastępca Szefa Sztabu Polskich Sił Powietrznych. / Zginął 11.04.1944 podczas lotu bojowego nad Zatoką Biskajską. / Pochowany na brytyjskim cmentarzu wojennym w Bilbao – Hiszpania. / Odznaczony: Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego „Virtuti Militari”. / 4-ro krotnie Krzyżem Walecznych, brytyjskim Zaszczytnym Krzyżem Lotniczym (DFC) / i Polową Odznaką Obserwatora. / Cześć Jego pamięci! / [centralnie, Krzyż Virtuti Militari] / „...Napisano nam na sztandarze „Miłość żąda ofiary”, / a że umiłowaliśmy wielkość Polski więc ofiara musi być też wielka...” / Fragment z testamentu Śp. Stanisława Poziomka / Tablicę ufundowało Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tarłowskiej, Roku Pańskiego 2022”.

8. Nota o autorze.

Jarosław Grzegorz Janowski, urodzony w roku 1954 w Warszawie, syn Zygmunta i Teresy. Od 30 lat mieszkaniec Milanówka. Żona Maria z d. Swaton, dwoje dzieci, troje wnuków. Absolwent wydziału Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej (1979), oraz studiów podyplomowych w zakresie: pedagogika - Instytut Kształcenia Nauczycieli w Warszawie (1983), zarządzanie, Master of Business Administration - Uniwersytet Warszawski / Międzynarodowa Szkoła Zarządzania (1991), genealogia - Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (2021). Od roku 2019 na emeryturze. W ciągu ostatnich 25 lat pracy dyrektor generalny fabryki opakowań z tworzyw sztucznych w Woli Rębkowskiej k. Garwolina. Posiada tytuł Zasłużony dla Powiatu Garwolińskiego.

Członek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Tarłowskiej. Od 7 poleń rodzinie związany z Tarłowem. Dziadek, Władysław Janowski był kowalem, miał kuźnię przy ul. Sulejowskiej. Od roku 2006 zajmuje się genealogią rodzinną. Zorganizował, wraz z żoną, również genealogiem, trzy „Zjazdy potomków Rodu Janowskich z Tarłowa – po mieczu i kądzieli”, w latach 2009, 2011 i 2014. Pokłosiem pierwszego Zjazdu stało się opracowanie pt. „Stąd nasz Ród” wydane w 150 egzemplarzach nakładem autora (2010). Autor indeksacji najstarszych dokumentów metrykalnych⁶ zachowanych w parafii Tarłów⁷. Współautor, wraz z Panem Kamilem Śmieszkiem, indeksacji Księgi wójtowskiej miasta Tarłowa⁸ (2020). Współuczestniczył w projekcie odsłonięcia tablicy pamiątkowej ppłk. dypl. obs. Stanisława Poziomka, który był jego prawujem.

Kontakt: jaroslaw.janowski@hotmail.com

⁶ Tarłów parafia pw. Św. Trójcy, Zachowane spisy metrykalne z wieku XVII i XVIII. Skany oryginału plus indeksacja zawartości. (chrzty z lat: 1684-1685; 1710-1717; 1723-1727; 1728-1733. Śluby z lat: 1658-1661; 1663; 1710-1734). Opracowanie z roku 2017.

⁷ Tarłów parafia pw. Św. Trójcy, Spis Chrztałów Świętych udzielonych w latach 1780-1790, raz z dodatkowymi luźnymi kartami z przełomu lat 1766/67 oraz 1777/78. Skany oryginału plus indeksacja zawartości. Opracowanie z roku 2018.

⁸ Oryginał Księgi wójtowskiej miasta Tarłowa znajduje się w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach (nr zespołu: 21/1482/0/-/1) i należy do niewielkiej liczby materiałów archiwalnych reprezentujących okres staropolski. Indeksacja dostępna na stronie: [<https://genealodzy.pl/PNphpBB2-viewtopic-t-88422.phtml>]: [dostęp 19.05.2022].